

ANLEGGSS

Nr. 6-2012 | 53. ÅRGANG

ALARMERENDE NYHET 16
HYMAX PÅ "7. JUNI-PLASS" 22
ISUZU D-MAX TWIN TURBO 42

MASKINEN

OM ANLEGGSSBRANSJEN OG MASKINENTREPRENØRENES FORBUND

Samspill i vannkanten

NÅR STØRRELSEN TELLER

Den ultimate maskinen innen komfort og sikkerhet. Store gravere fra Hitachi er enkle å manøvrere, de er slitesterke, stabile og raske. Integrert sikkerhetsutstyr, avansert teknologi og romslige førerhus sikrer føreren en problemfri hverdag og beskytter under de mest utfordrende arbeidsforhold.

Økt produktivitet er resultatet!

NASTA®

NASTA AS, Bommestadmoa 4, 3270 Larvik
P.b. 2100 Stubberød, 3255 Larvik
t: +47 33 13 26 00 f: +47 33 11 45 52
www.nasta.no

**Gratis digital kjørebok og
alle landets bensinstasjoner
i samme app!**

Last ned gratis

Be oss om

Vi vil gjerne gi deg anbud. Men å vinne et anbud er som du vet bare starten på en jobb. Mye viktigere er en ryddig og proff prosess. Og aller viktigst at jobben holder mål. Vi er Norges eneste profesjonelle malermesterkjede med 170 malermesterbedrifter og 70 butikker spredt over hele Norge. Vi benytter oss av kvalitetsprodukter fra bl.a. Jotun, Scanox, Nordsjø og Tarkett. På **kulør.no** kan du legge inn anbud eller finne din nærmeste Kulør-håndverker. Du kan også ringe inn din forespørsel på 800 33 055.
Velkommen skal du være.

Kulør

Norges eneste profesjonelle malermesterkjede.
170 malermesterbedrifter og 70 butikker.

Legg inn anbud eller finn din Kulør-håndverker på
kulør.no, eller ring inn din forespørsel på 800 33 055.

Utgiver: Maskinentreprenørenes
Forbund

Redaksjon og annonser:

Pb. 505, Sentrum, 0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3, 0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00 / Faks 22 33 31 89

I redaksjonen:

Svein Erik Madssveen, ansv. redaktør
svein.erik.madssveen@mef.no
Tlf. 22 40 29 19/900 77 989
Runar F. Daler, journalist
runar.daler@mef.no
Tlf. 22 40 29 22/482 46 412
Siri Ulvin, siri.ulvin@mef.no
Monica Kentsrud
monica.kentsrud@mef.no

Grafisk utforming:

Kari H. Bijmolen, kb@mef.no

Illustrator: Annlaug Auestad

Annonser:

Berit Kjølø, bk@mef.no
Tlf. 22 40 29 18/951 10 179

På forsiden: Fra Færder vgs
Forsidefoto: Runar F. Daler

Design: DALE+BANG

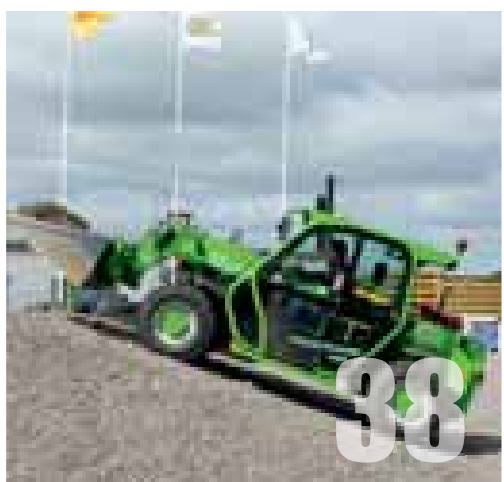
Trykk: Kai Hansen Trykkeri

ISSN 0003-3715
53. årgang

Abonnement:

DB Partner AS - am@dbpartner.no
Postboks 163, 1319 Bekkestua
Konto: 1602.55.93417
Pris: 580,- pr. år

Fagpressen

Forsidesak:

Nye Færder vgs
S. 26-31

NORGE
RUNDT
Sidene **50 - 55**

INNHOLD

LEDER	7
LEDIG KAPASITET	8
MEF HAR ORDET	11
AKTIV STREIKEVÅR	12
ANLEGGSINDEKS	15
ALARMERENDE NYHET	16
FANGSTGROP TIL BESVÆR	20
HYMAX PÅ FLYTTEFOT	22
PROSJEKT: NY FÆRDER VGS	26
PROFILEN: TROND ØISETH	34
TEST: MERLO P 25.6	38
TEST: ISUZU D-MAX 2,5	42
MER FRA VEI OG ANLEGG	45
MASKINELT TILBAKEBLIKK	46

SØPPELTRØBBEL I VEST	48
SKUFFEMAT	49
NORGE RUNDT	50
MIN DAG	56
PÅ KANTEN/SUDOKU	59
ANLEGGSKRØSSET	61

Ny 9 tonns gravemaskin

TAKEUCHI

TB290

AT02464

Med unik mulighet for justering av oljemengde for ekstra hydraulikk, og standard med flyt på skjæret.

**Se vår hjemmeside
for mer informasjon
www.abs-maskin.no**

ABS - MASKIN AS

Strandveien 20 A, 3050 Mjøndalen
Tel. +47 32 23 18 10 - Fax. +47 32 23 18 11
www.abs-maskin.no - post@abs-maskin.no

Forhandlere- og servicepartnere:

Forhandlere:

Gaasand Anleggsservice, Søfteland	56 30 11 00 / 97 51 16 45
Andreas Aarsvold, Klepp	97 56 43 45
Sangvik Service AS, Kristiansand	38 10 70 20 / 92 22 57 70
Storhamar Maskin AS, Hamar	62 53 20 63 / 95 81 31 02

Servicepartnere:

Trønderlag Trucksenter AS, Heimdal	73 82 79 00
	92 09 22 55
Steinly Hydraulikk, Kvaløysletta	91 83 22 65
Bardu Landbruksservice AS, Bardu	77 18 12 36

STATSRÅDSKIFTE

Marit Arnstad (Sp) har tatt over styringen av Samferdselsdepartementet etter nesten tre år med Magnhild Meltveit Kleppa i statsrådstolen. Valget av nettopp Marit Arnstad som ny statsråd for denne viktige sektoren i norsk samfunnsliv viser at Jens Stoltenberg og hans rødgrønne regjering har til hensikt å føre økt satsing på vei og jernbane i Norge videre, slik regjeringen faktisk har gjort bit for bit siden Stoltenberg tok over roret for sju år siden.

Marit Arnstad har lang erfaring fra politikkenes mangslungne liv. Hun har tidligere akslet trøya som statsråd i Olje- og energidepartementet, men valgte bort rikspolitikken til fordel for privatlivets fred for 12 år siden. 50-åringen fra Skatval har riktig nok fylt viktige roller i offentlighetens bakrom de seneste årene med flere tunge styreverv, men først nå er hun altså tilbake i den virkelige politiske hovedmanesjen. I våre øyne har landets mange forkjempere for satsing på vei og jernbane god grunn til å glede seg over Arnstads ja til Stoltenbergs forespørsel. For da hun fikk utlevert kontornøkkelen av Magnhild Meltveit Kleppa, understreket Marit Arnstad at vei og bane som bærende samfunnsstruktur er viktig i dagens moderne Norge. Særlige momenter å se nøye på er planlegging, gjennomføring og finansiering, kunngjorde hun, men uten å nevne krone- og øresummer i denne omgang.

Allerede på første dag i departementet pekte den nye samferdselsministeren altså på kampsakene hun skal fronte når departementene skal knives om størst mulige andeler av høstens statsbudsjett. Også denne gangen vil budsjettet legges opp trangt, selv med en total budsjetttramme på langt over tusen milliarder kroner. Ikke alle departementene får alle kronene de ønsker seg. Slik er politikken i dag, og slik har den vært i etterkrigstidas blandingsøkonomiske styringsmodell. Vi tror Marit Arnstad har den politiske tyngden som skal til for å kunne skjære gjennom i kampen om knappe goder og få gjort det hun setter seg fore, slik partikollega Ola Borten Moe har klart som sjef i Olje- og energidepartementet,

Vi mener Magnhild Meltveit Kleppa har fullført sin samferdselsetappe på en god måte, og kan gi fra seg stafettpinnen med ren samvittighet. Kleppa har måttet tåle mye urettmessig hån og syting, men stått løpet ut. Hennes første viktige gjerning som statsråd var å løse gjennom forvaltningsreformen som også innebar ekstra milliarder av kroner til fylkeskommunene for satsing på vei. Så langt har reformen høstet mer applaus enn buing fra tilskuerplass. Hun har også sakte, men sikkert sørget for å minske etterslepet i gjeldende Nasjonal Transportplan. På Anleggsdagene i januar i år lovet hun å skaffe til veie nok økonomiske midler til at etterslepet for inneværende fireårsperiode av NTP skal innfris fullt ut i 2013. Nå er det Marit Arnstads ansvar å møte et samlet oppbud av landets mange maskinentreprenører på Anleggsdagene 2013 og bekrefte at Meltveit Kleppas løfte overholdes.

BETYDELIG LEDIG KAPASITET BLANT SMÅ OG MELLOMSTORE BEDRIFTER

- GODE TIDER FOR DE STORE

Mange små og mellomstore bedrifter har for tiden med høy ledig kapasitet, mens de store bedriftene har nok å gjøre. Det er også størst konkurranse om de minste kontraktene, noe som understreker denne todelingen av anleggsmarkedet.

Slik kan funnene fra Maskinentreprenørenes Forbunds (MEF) første omfattende kapasitets- og markedsundersøkelse i 2012 oppsummeres. MEF arrangerte nylig et frokostmøte hvor resultatene fra undersøkelsen ble drøftet, og hovedfunnene er som følger:

- Bedriftene som er involvert i større prosjekter har lite ledig kapasitet, mens de som ikke tar del i disse prosjektene har mye ledig kapasitet.
- Antall kontrakter fra Statens vegvesen fortsetter som i 2011 og er på et høyt nivå.
- Det er størst konkurranse om de minste kontraktene. Dette er i tråd med tilbakemeldingene fra de mindre bedriftene om ledig kapasitet.
- På tross av god ordreserve og at konjunkturbarometeret viser en betydelig oppside, har konkurransene blant MEF-bedriftene i 2012 vært større enn i 2011.
- Vann og avløp er billig og livsnødvendig, men har blitt politisk uinteressant mens nettet forfaller og utfordringen øker. Viktige spørsmål blir ikke diskutert.
- Det er nødvendig å få situasjonen i VA-sektoren høyere opp på den politiske agendaen.

Flere kontrakter fra vegvesenet

– I vår undersøkelse ble medlemsbedriftene blant annet bedt om å svare på ledig kapasitet til å bygge vei én og tre måneder fram i tid. Når det gjelder svarene for tre måneder fram i tid har vi ikke sett så høye tall siden våren 2009, da finanskrisen satte inn. Dette viser at bransjen er i stand til å håndtere et høyere aktivitetsnivå, sier næringspolitisk rådgiver i MEF, Håvard Almås.

– Det er grunn til å anta at de bedriftene som i stor grad er avhengig av det kommunale og det private markedet er de som har mest ledig kapasitet. De bedriftene som jobber i tilknytning til store samferdselsprosjekter, enten som hoved- eller underentreprenør, har vesentlig mindre ledig kapasitet, sier han.

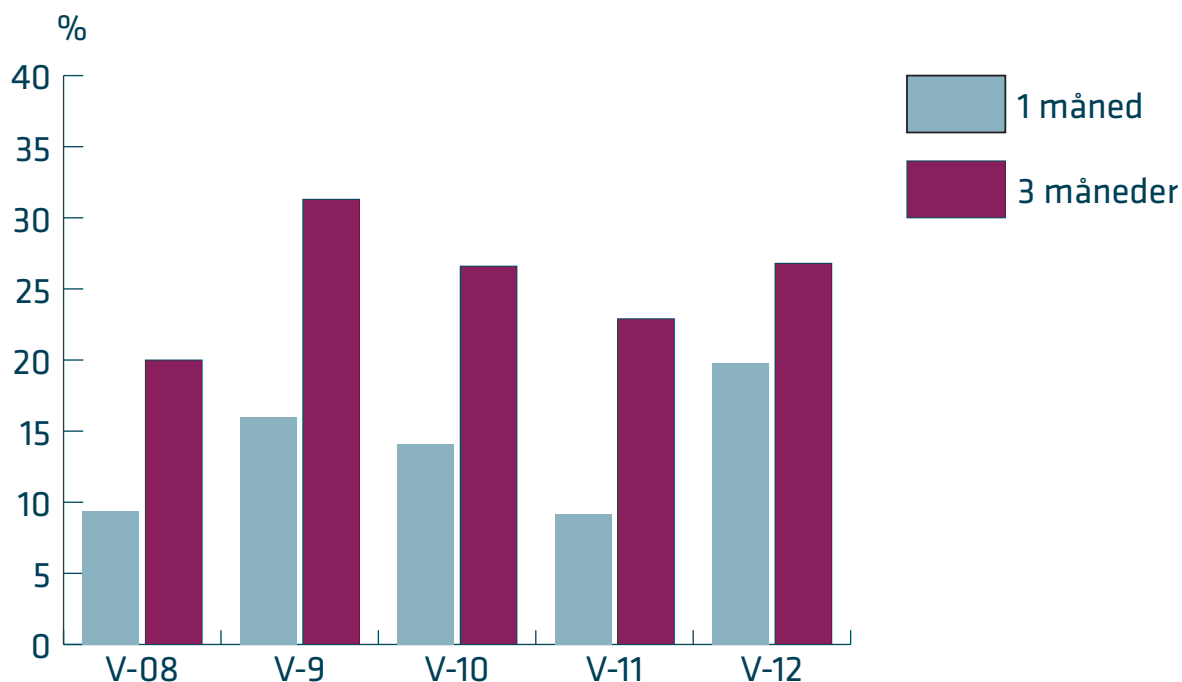
– Litt av årsaken til dette bildet, tror vi er at det har vært en betydelig økning i antall kontrakter i regi av Statens vegvesen de siste par årene, mens vi ikke har sett en tilsvarende økning av prosjekter i det private eller kommunale markedet.

Dårligere resultater

Nytt av året har MEF også ønsket å få belyst bedriftenes utfordringer når det gjelder lønnsomhet i sine prosjekter.

– I 2010 hadde MEF-bedriftene i snitt et resultat på 2,8 prosent før skatt, en nedgang fra 4,4 prosent året før. Dette tallet er

Ledeig kapasitet til å bygge vei, andel av totalkapasitet

Næringspolitisk rådgiver i MEF, Håvard Almås.

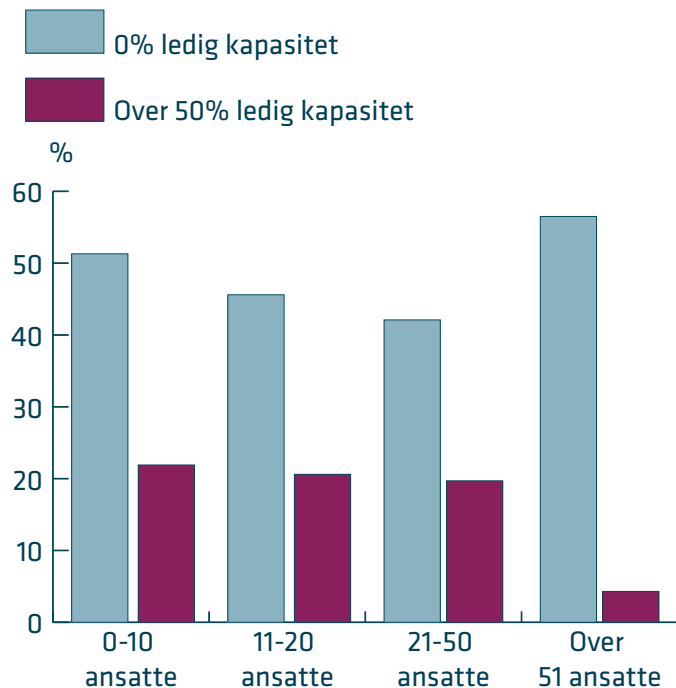
naturligvis altfor lavt, noe vi også ser i antall konkurser blant våre medlemsbedrifter det påfølgende år. I 2011 var det hele 19 konkurser, som er nesten en femdobling fra nivået i 2007. Så langt i 2012 har det vært åtte konkurser, som er én konkurser mer enn på samme tid i fjor. Konkursbedriftene har imidlertid vært betydelig større i 2012 enn det vi så i 2011.

– Likevel er det verdt å merke seg at anleggsmarkedet generelt går bra for tiden. Brorparten av MEF-bedriftene melder om gode ordereserver det neste året, i tillegg til at de planlegger både nyansettelser og innkjøp av flere maskiner. Vi ser også at det høye antallet kontrakter Statens vegvesen utlyste i 2011 ser ut til å opprettholdes i 2012, noe som lover godt for bransjen i tiden som kommer, avslutter Almås.

Tekst og foto

RUNAR F. DALER

Ledeig kapasitet til å bygge vei, etter bedriftsstørrelse, juni

Norgeodesi AS

KOMPETANSE- OG UTSTYRSLEVERANDØREN

- som er med hele veien!

GL 412

En fallslaser m/fjernkontroll og mottaker m/mm avlesning.

15.500,-

UL 633 Nyhet!

Universal Laser - for alt: Eks.: plan, 2 faller, grøfte-, interiør-, vertikal-, lodd-laser. Inkl. fj.kontroll og mottaker m/mm avlesning.

24.500,-

Laser LL100

Helautomatisk planlaser med manuelt fall. Komplet i koffert med lasermottaker, stativ og nivellerstang.

7.950,-

Alt i en koffert!

Trimble S6 Robotic

enmanns totalstasjon m/ Access, inkl. Vision teknologi og aktivt prisme m/på kjøpet!

- Vår mest solgte totalstasjon S6, oppgr. m/kamera for dokumentasjon og Vision for enda bedre Robotic funksjonalitet m.m

Entreprenørpakken R4 med masseberegning

- GPS/GLONASS mottager
- TSC2 målebok med Survey Controller
- Inkludert Vei stikking
- PC programvare for masseberegning
- Komplet med tilbehør

Pakkepris

129.000,-

Alle priser er eks. mva.

Norgeodesi AS

Hovedkontor:

Ringeriksveien 155 - 157
Postboks 91,
1313 Vøyenenga
Tlf: 67 15 37 80
Faks: 67 15 37 99

Avd.: Bergen

Liamyrene 20, 5132 Nyborg
Tlf: 55 53 87 40 Faks: 55 53 87 41

Avd.: Trondheim

Terminalen 10, 7080 Heimdal
Tlf: 72 59 92 80 Faks: 72 59 92 85

Avd.: Sandnes

Kvernlandsv. 143B, 4323 Sandnes
Tlf: 51 81 18 70 Faks: 51 81 18 78

www.norgeodesi.no

engcon®

Norge

engcon Norge er den norske salgs og service organisasjonen for engcon ab i Sverige. Vi er i dag en av landets ledende leverandører av entreprenørutstyr til gravemaskiner, hullastere, traktorer og lastebiler under merkenavnene engcon, Drivevex og Mähler. engcon Norge inngår som en egen enhet i Uddeholm A/S. Uddeholm A/S har eksistert på det norske marked siden 1930 og selskapet konsentrerer seg i dag om 3 kjernevirksomheter; komponenter og utstyr til anleggsbransjen, verktøystål og spesialstål til olje og gass. Selskapet har i dag 15 medarbeidere og holder til i eget bygg på Grorud i Oslo, inneholdende kontorer, lager og egen service avdeling.

For ytterligere å styrke engcon Norge's posisjon på det norske markedet ønsker vi å ansette tre nye medarbeidere

Salgssjef engcon Norge:

Som Salgssjef vil du være engcon Norges ansikt utad. Du vil få ansvar for å videreutvikle samarbeidet med både eksisterende og nye kunder i et stadig voksende og mer krevende marked. Sammen med vår produksjef skal du være spydspissen i dette markedet. Høyt kundefokus og sterk serviceinnstilling vil være viktige egenskaper for å lykkes i stillingen. Som person er du offensiv, fremover lent og målrettet med godt humør. Vi søker en drivende, selvstendig og relasjonsbyggende person, med bred erfaring fra forhandlinger og kontraktarbeid gjerne mot anleggsbransjen og offentlig sektor.

Salgssjefen vil få eget resultatansvar for både etablerte og nye kunder i hele landet. Det må derfor påregnes utstrakt reisevirksomhet. Stillingen rapporterer til leder Norge.

2 - Salgskonsulenter engcon Norge

For å kunne yte våre kunder enda bedre service ønsker vi å styrke engcon Norges salgsskapparat med to nye utadvendte og serviceinnstilte salgskonsulenter. Som salgskonsulent hos oss vil du bruke det meste av dagen på kundekontakt enten via telefon eller mail. Ditt arbeid vil hovedsakelig være å bistå våre kunder med å finne gode og sikre løsninger på deres behov med utgangspunkt i vårt brede leverings og service program. Du vil jobbe tett sammen med resten av vårt markedsapparat i et hektisk, men hyggelig miljø. Det vil også bli gitt nødvendig opplæring i produkter, rutiner og systemer.

For alle stillinger ønsker vi du innehar følgende egenskaper:

- Du er en person som har glimt i øyet og som virker inspirerende både på kunder og kollegaer.
- Du har generell god IT- kompetanse
- Du er løsningsorientert, fleksibel, samarbeidsvillig, og kreativ

Du vil få jobbe med solide produkter og profesjonelle samarbeids partnere med gode muligheter for faglig og personlig utvikling. Vi kan tilby en variert jobb i et aktivt miljø med hyggelige kollegaer i trivelige lokaler. Det er ønskelig med snarlig tiltredelse.

Engcon's nyeste tilt modell 226

Eventuelle spørsmål om stillingen kan rettes til Uddeholm A/S ved Ragnar Vaksdal tlf.: 22918022, ragnar.vaksdal@uddeholm.no eller Erik Holm tlf.: 22918044, erik.holm@uddeholm.no
Se også vår hjemmeside for ytterligere opplysninger : www.uddeholm.no

Søknad merket med ønsket stilling sendes snarest til Uddeholm A/S

LANDSMØTE I EN TID MED OPTIMISME

MEF gjennomførte i mai to medlemsundersøkelser hvor det ble spurt om ledig kapasitet og bedriftenes forventninger til framtiden. Funnene fra undersøkelsen ble presentert på et frokostmøte i regi av MEF den 7. juni. Undersøkelsene viser at optimismen råder blant flertallet av bedriftene. Mange oppgir å ha gode ordreserver, og det meldes om planer om å øke maskinpark og flere ansettelses.

Det er stor aktivitet i anleggsbransjen. Fra 2010 til 2011 var det en 30 prosent økning i antall kontrakter i regi av Statens vegvesen. Hittil år har det vært anbudsfrist på om lag 180 kontrakter, og 2012 ser med dette ut til å videreføre det høye nivået fra fjoråret.

Todeling i markedet

Svarene fra medlemsundersøkelsene viser imidlertid at det er en todeling i markedet. Mange entreprenører svarer at de har ingen ledig kapasitet. Særlig gjelder dette de større bedriftene. Samtidig anslår 20 prosent av de små og mellomstore bedriftene at de vil ha over 50 prosent ledig kapasitet tre måneder fram i tid. Tilbakemeldingene fra bedriftene viser at entreprenørene som er i arbeid på de store prosjektene vil ha lite ledig kapasitet i tiden framover, men de som ikke er tilknyttet disse prosjektene vil ha betydelig mer ledig kapasitet.

Konkurransetallene for oppdrag i regi av Statens vegvesen gir støtte til disse funnene. Så langt i år har det vært størst konkurranse om de mindre kontraktene. Det er grunn til å tro at entreprenørene som melder om betydelig ledig kapasitet i større grad er avhengig av kommunale og private oppdragsgivere, og det synes ikke å ha vært en tilsvarende vekst i disse markedene som den økningen vi har sett hos Statens vegvesen.

Medlemsundersøkelsene er en sentral del av det næringspolitiske arbeidet i MEF, og funnene vil framover bli benyttet i vår kommunikasjon med blant annet Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet.

Landsmøtet står for døren

Årets landsmøte arrangeres 29. – 30. juni i Alta. Mange viktige saker skal behandles og påmeldingen er god. Vi som møtes der har derfor all grunn til å vente oss både gode faglige diskusjoner og trivelig sosialt samvær.

Jeg ønsker alle, både Altafarere og andre, en riktig god sommer!

Trond Johannesen

VÅRENS LØNNSOPPGJØR:

USEDVANLIG AKTIV STREIKEVÅR I NORSK ARBEIDSLIV

"Frontfaget" med Norsk Industri og Fellesforbundet i spissen satte rammen for det sentrale lønnsoppgjøret 15. april. Frontfaget utgjør bransjene i konkurranseutsatt sektor i industrien i Norge.

Rundt bordet Lønnsforhandlinger. Stein Gunnes nærmest til høyre.

Partene måtte innom Riksmekler Kari Gjestebø, men kom til slutt i mål. Den sentrale økonomiske rammen ble 2,15 prosent. I tillegg vil det gjennomføres lokale lønnsoppgjør utover sommeren og høsten.

I statsbudsjettet for 2012 la regjeringen til grunn en samlet årslønnsvekst på 4,2 prosent. Tradisjonelt har slike anslag vært for lave. Da staten la dette til grunn for lønnsforhandlingene og samtidig nedjusterte årslønnsveksten til 3,75 prosent i Revidert nasjonalbudsjett midt under forhandlingene, skapte det et meget vanskelig forhandlingsklima i offentlig sektor.

Forhandlingsutvalgene på arbeidstakersiden både i privat og offentlig sektor har hatt høye forventninger til årets lønnsoppgjør, til tross for hovedkravet som alltid har vært å opprettholde kjøpekraften. Med en prisstigning på rundt 1 prosent, sikres dette med moderate lønnstillegg.

Markeringsbehov

Frontfagmodellen har vært en garantist for moderate oppgjør. Samtidig har dette sikret en kjøpekraftsforbedring de siste 12 årene på 30 prosent.

Streiken i stat og kommune hadde sin årsak i flere forhold, blant annet høye forventninger og uklare signaler om frontfagrammen/ årslønnsveksten.

Mange undrer seg over hva som kom ut av streiken i staten – annet enn en politisk markering og vanskeligheter for tredjeperson. Konkret ble resultatet en ramme på vel 4 prosent. Dette gir en kjøpekraftsforbedring på mellom 2 og 3 prosent.

Vekterstreiken i privat sektor ga flykaos og endte med tvungen lønnsnemnd 9. juni.

Hvor er MEF i alt dette?

MEF har aldri vært i streik i forbindelse med lønnsforhandlingene. Det har vært ført forhandlinger med Norsk Arbeidsmandsforbund siden 1952, med Fellesforbundet

på Skogsmaskinoverenskomsten i mange år i tillegg til LO og Norsk Transportarbeiderforbund siden 2005.

De senere årene har også MEF merket at forventningsnivået på arbeidstakersiden er høyt. Høye forventninger om lønnsøkning i forhandlingsutvalgene gjør forhandlingene svært krevende. I 2010 måtte MEF og NAF for første gang gå til Riksmekleren. Det var ikke mulig å oppnå enighet under forhandlingene på en lokal avtale. Streik ble avverget i 12. time, etter to dager i samtaler på riksmeklerens kontor.

Uravstemning

Årets lønnsoppgjør med NAF 21.-22. mai og med LO, Norsk Transportarbeiderforbund og Fellesforbundet 4. juni, føyer seg inn i rekken av krevende oppgjør. Unormalt høye forventninger til tillegg og til dels sprikende fokus, trakk forhandlingene langt på overtid.

Å ta brudd i lønnsforhandlingene

er et stort ansvar som ble nøye drøftet. Konsekvensene er streik dersom mekling ikke fører til enighet. Partene kom imidlertid til enighet denne gangen. Forhandlingsresultatene er ute til uravstemning med frist 25. juni kl. 1200. Rammen for oppgjøret for maskinentreprenører i 2012 er 3,7 prosent, og for miljøbedrifter 2,6 prosent. Eventuelle lokale lønnsforhandlinger kommer i tillegg. Dette er i tråd med frontfagrammen.

Norsk Transportarbeiderforbund har ikke anbefalt forhandlingsresultatet til sine medlemmer. Ved et negativt resultat på uravstemningen for Miljøavtalen den 25. juni, må MEF for andre gang i historien bestille time hos Riksmekleren.

Tekst

STEIN GUNNES, sjeføkonom i MEF

Foto

RUNAR F. DALER

Til avstemning Lønnsoppgjøret for maskinentreprenøransatte er gitt en ramme på 3,7 prosent, og er ute til uravstemning med frist 25. juni.

Pionerer i No-Dig siden 1962

GRUNDOMAT-N

Toppmodellen av jordrakett

Den nye N-modellen:

- bevegelig, kroneformet hode
- korte modeller for trange arbeidsforhold
- enkelte modeller med 2 gear forover + revers
- enkelt vedlikehold, ingen limte deler
- optimal sikkerhet for operatør

TT importør
i Norge:

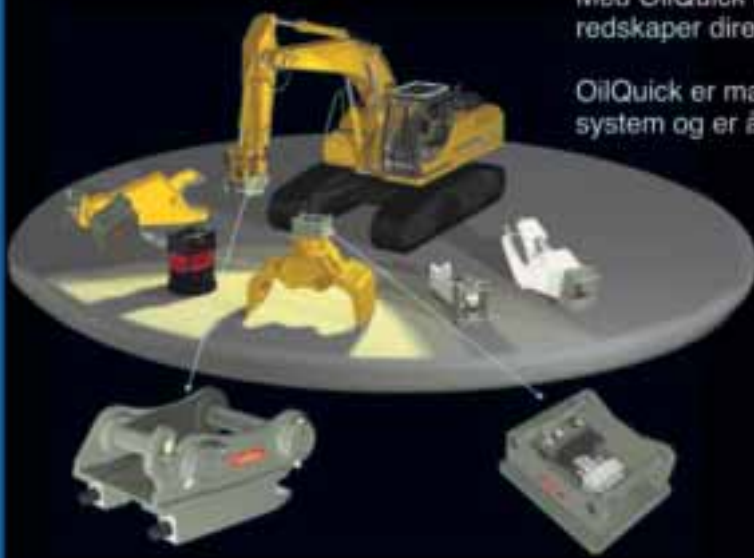
ABS~MASKIN AS

Strandveien 20A · Postboks 34 · 3051 Mjøndalen · Tel: 32 23 18 10
E-mail: post@abs-maskin.no · www.abs-maskin.no

TRACTO-TECHNIK
1962 - 2012

Riktig redskap til riktig jobb!

Med OilQuick hurtigkoblingsfester kobler du hydrauliske redskaper direkte fra førerstedet fort, enkelt og lønnsomt.

OilQuick er markedets mest avanserte hurtigkoblings-system og er å få til gravemaskiner mellom 1-120 tonn.

Mekanisk redskapsgrind

Hydraulisk redskapsgrind

Hammerplate

Pendeladapter

O T S Trading

Overseas Trading & Service Co. A/S

Postboks 267, 1326 Lysaker

Tlf. 67 12 24 60 - fax 67 58 07 16

Ole mob. 950 60 166, Kjell mob. 907 64 332 Avd.kontor Larvik: A. Bratlie tlf.: 920 58 016

e-mail: mail@ots.no - www.ots.no

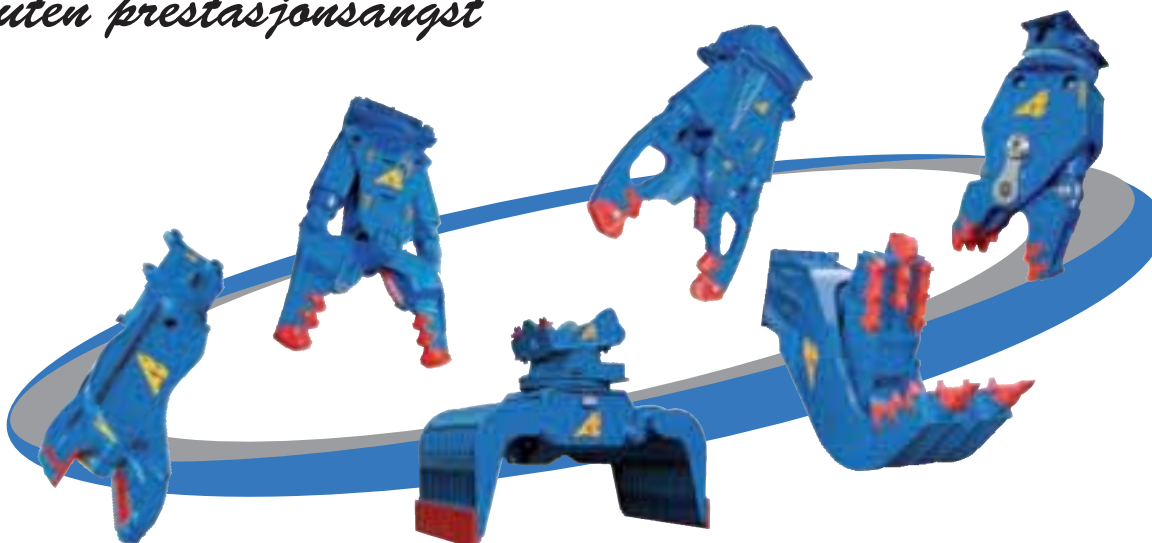
STANLEY

DYNASET

Universalprosessorer i alle størrelser

For maskiner fra 4 - 60 tonn

- *uten prestasjonsangst*

Gjennomført høy kvalitet og gjennomtenkte løsninger

Industriveien 6, 2020 Skedsmokorset
tlf: 64 83 65 30, e-post: post@demolering.no

Maskin og Konsult AS
Utstyrspecialisten for anleggsmaskiner

Anleggsvirksomheten øker kraftig

Produksjonen i anleggssektoren har steget kraftig de to siste kvartalene og lå på et rekordhøyt nivå i 1. kvartal 2012. Produksjonen har økt med 25,8 prosent fra 1. kvartal i fjor, ifølge virkedagskorrigererte tall.

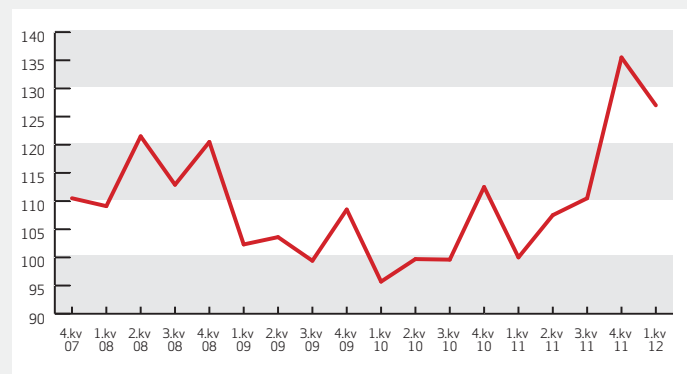
Når det korrigeres for sesongmessige variasjoner, har aktiviteten i anleggssektoren økt med 5,6 prosent fra 4. kvartal 2011 til 1. kvartal i år. Den positive utviklingen i anleggssektoren bekreftes av ordrestatistikken som ble publisert 24. mai 2012. Den viser at entreprenørene hadde en rekordhøy beholdning av anleggsprosjekter ved utgangen av 1. kvartal 2012.

I byggsektoren økte produksjonen med 4,2 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, etter å ha vært nesten uendret de tre siste årene. Virkedagskorrigererte tall viser en vekst på 5,4 prosent fra 1. kvartal i fjor.

Den totale produksjonen i bygge- og anleggsnæringen steg med 2,6 prosent i 1. kvartal 2012. Dette er en økning på 9,2 prosent fra samme tid i fjor.

Kilde SSB

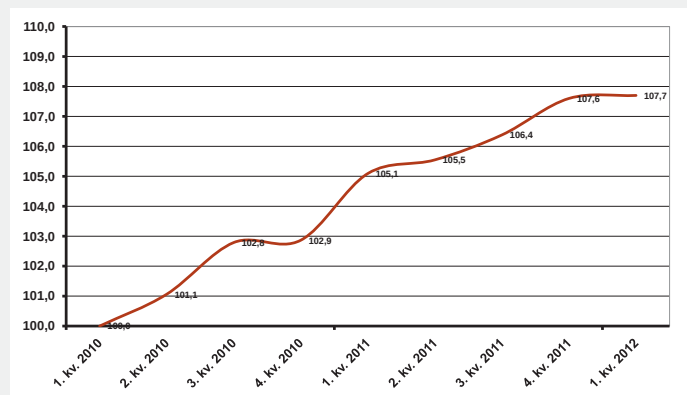
Produksjonsindeks

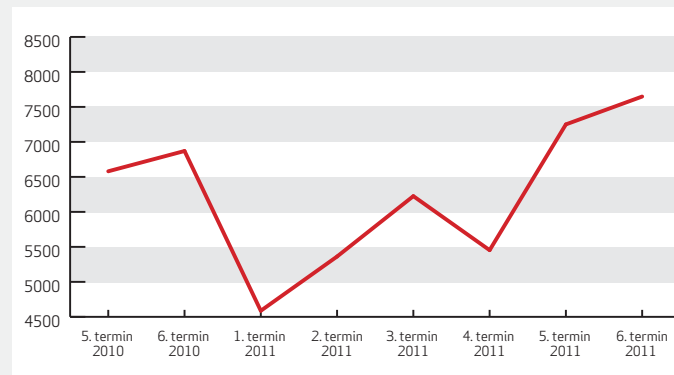
Skogsmaskinindeksen

Har du spørsmål, ta kontakt med MEF v/sjeføkonom Stein Gunnes, stein.gunnes@mef.no, tlf. 22 40 20 25. **Kilde: NTNU**

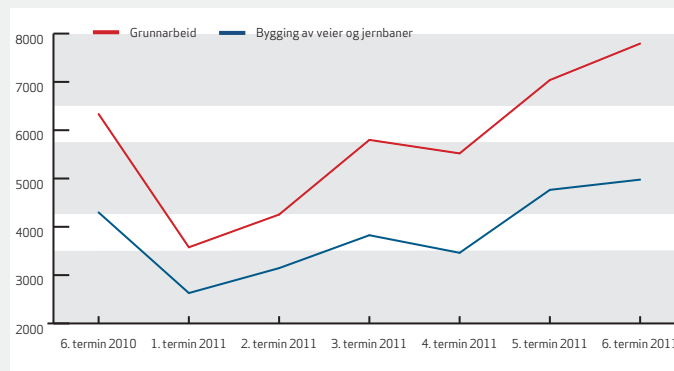
Skogsmaskinindeksen

Omsetningsstatistikk (mill. kroner), Anleggsvirksomhet

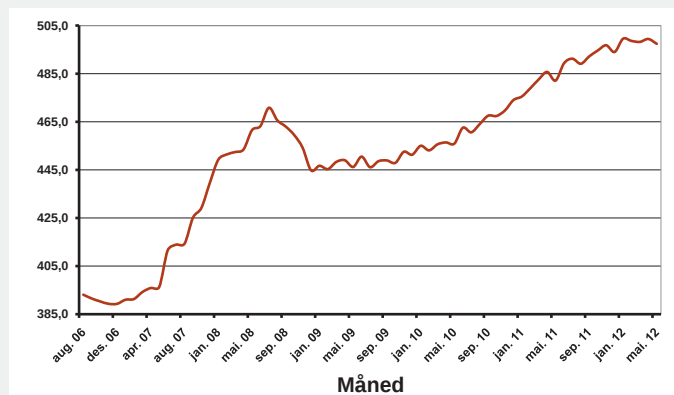
Grunnarbeid/ bygging av veger og jernbaner

Anleggsmaskinindeksen

Indeksen omfatter kostnader vedrørende avskrivning, renter, reparasjon, vedlikehold og drift inklusiv førerlønn. **Kilde: NTNU**

Anleggsmaskinindeksen

DÅRLIG NYTT FOR TJUVVRADDENE

I øyeblikket Eksempel på oversiktsbilde i sanntid sett via Sitewatch-kameraet, for anledningen i lavoppløselig versjon (Foto: Specto Remote AS)

Nå skal tjuvpakket bare passe seg! Gjermundshaug Anlegg AS ble så lei gjentatte innbrudd, tjuverier, hærverk og meningsløse ødeleggelser på uteanleggene sine at jakten på effektive mottiltak ble intensivert. Løsningen lå i den hollandske overvåkingsalarmen SiteWatch.

Etter hvert blir alarmsystemet montert opp så å si overalt hvor Gjermundshaug Anlegg har maskiner og utstyr i drift. Dessuten har alvdalbedriften like godt sikret seg hele agenturet for SiteWatch i Norge gjennom det heleide datterselskapet Specto Remote AS.

Samkvemet de to bedriftene imellom startet med utviklingen og driften av fjernstyrte anleggsmaskiner under ryddeoppdraget som Gjermundshaug startet opp på skytefeltet på Hjerlann for et par år siden. - På samme måte var responsen svært god da vi nylig introduserte overvåkingsalarmen på Vei og Anlegg 2012, sier daglig leder Steinar Larsen i Specto Remote.

Ikke minst fordi norske anleggsplasser nå oftere enn noen gang er blant tjuvpakkets mest ettertraktede angrepsmål.

Alvorlig problem

Anleggsmaskinen har tidligere tatt for seg tjuverier fra anleggsplasser i egne redaksjonelle artikler i kjølvannet av rene tjuverier og/eller hær-

På vakt Steinar Larsen foran containermontasjen av overvåkingsalarmen på Hanaborg stasjon.

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

Velkommen til

Loen-dagene 2012

28. - 30. september

Vestlandets største fagsamling
for anleggsbransjen

- Fagseminar: Finansdepartementets syn på NTP.
- Jan-Robert Henriksen -(Yann Robert).
- Utstilling inne og ute. 50 leverandører til anleggsbransjen.
- Stort prøveområde.
- Stor sosial profil med eget ledsagertilbud, barnedisko og maskinførerkonkurranse for de minste.
- Vinn sydenturer. 3 x gavekort á 10. 000,-

Wapo Band
(nå Bris)
spiller i Alex.

Bris

Alle hoteller er reservert MEF. Reserver allerede denne helgen enten du er leverandør eller medlem i MEF Region Vest og Midt

Roald Johannesen, Bergen: 913 80 704 / 55 53 55 40

Øyvind Bergset, Trondheim: 908 29 990 / 73 95 69 40

KOMATSU

Call the experts[®]
for redusert dieselforbruk.

Den nye Komatsu PC240LC-10

Den nye Steg IIIB motoren og ny hydraulikk-teknologi reduserer dieselforbruket til din Komatsu. Dette sparer miljøet! PC240LC-10 har forbedret førermiljø og er lett å vedlikeholde.

Reduser kostnadene dine og ta kontakt med din Komatsu forhandler nå!

HESSELBERG

Ulvenveien 84, Postboks 185 Økern, 0510 Oslo, Tlf. 22 88 72 00
www.hesselberg.no

Sabotasjesikret Et mastemontert 360 graders superkamera supplert av to lyskastere er umulig å overliste.

Hovedbanen Hanaborg stasjon får en ny og lenger perrong i retning Oslo, og jobben krever mye avansert utstyr med høy sikkefaktor blant tjuvpakket.

verk. Og mistankene om at utenlandske bander står bak det aller meste er ytterligere styrket, ifølge antallet anmeldte bygge- og anleggsrelaterte tjuverier i Oslo politidistrikt – sist omtalt og bekreftet i mai-utgaven av Byggeindustrien.

- Vi satser nå for fullt på alarmsystemet som er utviklet i første rekke med tanke på å forebygge – og i andre instans å oppklare – eventuelle anslag og tjuverier fra bygge- og anleggsplasser. Ingeniørene bak systemet har forsøkt å tenke slik tjuver og kjeltringer gjør, og har bygget inn effektive grep og tiltak som viser seg å være svært effektive, sier Steinar Larsen midt under en alarmmontasje ved Gjermundshaugs anleggsområde på Hanaborg stasjon langs Hovedbanen mellom Oslo og Lillestrøm.

PC-oppkopling

Et komplett anlegg består av en solid bunnramme med en tydelig merket montasjesokkel toppet av en bardunert mast der et avansert kamera for både stillbilder og video og to lyskastere har fått plass helt øverst. Standard totalhøyde er 6,1 meter. Montert opp på containeren er det snakk om rundt ti meter.

- Kameraet dekker i utgangspunktet 360 grader, men i praksis utgjør det 240 grader på grunn av lyskasterne. Dekningsområdets ytterkanter opptil 70 meter unna montasjen kan defineres og tilpasses hver enkelt anleggsplass ved hjelp av en liten PC og nettilkopling.

Er anleggsområdet større vil et supplerende anlegg gjøre nytte. Lyskasterne slås på når det blir mørkt nok, og avgir et spesialtilpasset grønt miljøvennlig lys.

- Denne spesielle lysfrekvensen er mer enn godt nok for det menneskelige øye, men er likevel usjenerende for omgivelsene, forsikrer Steinar Larsen.

Alarmsentral

Bratt og uoversiktlig terrenget ved Hanaborg stasjon begrunner montasjen på toppen av en container. Stativet under sokkelen gjør det hele enkelt og stødig å manøvrere med en liten hjullaster, truck eller liknende.

-Teknologien handler om deteksjon og stille alarmvarsling via sensorer i 3G-nettet. Stille alarm fordi falske alarmer utløst av for eksempel dyr, ikke skal forstyrre nærområdet. Registrert bevegelse innenfor det

definerte området varsles til en døgndrevet alarmsentral i Holland som omgående signaliserer en oppgitt kontakt i Norge. Vi jobber også med ice-nettet som dekker så å si hele Norges areal, og ser i tillegg på høyhastighetsnettverket.

Norsk alarmmottaker kan være en anleggsleder eller kanskje et lokalt vakt- eller vekterselskap som raskt selv kan rykke ut, varsle politiet eller sette i verk andre planlagte tiltak. I mellomtiden tas alt som skjer opp på video og lagres i minnet. Hele alarmeringsprosessen fullføres i løpet av minutter, og alle filmopptak kan sees direkte på PC'en.

- God merking omkring anleggsområdet med informasjon om alarmsystemet er utgangspunktet for at uvedkommende ikke tar seg inn og utfordrer systemet. Konsekvensene av innbrudd blir i alle fall vanskelig å bortforklare etterpå, og systemet er sikret mot sabotasje, sier Steinar Larsen uten å røpe for mye om hvordan.

Positiv prøvedrift

Et annet raffinert trekk ved SiteWatch er systemets evne til å skille enkeltbevegelser fra hverandre dersom det er snakk om et tjuvpakkanslag i form av en gjeng, ifølge Larsen.

- Kameraet gir hvert av objektene i bevegelse ulike fargekoder, slik at hver enkelt ferdsel på området dokumenteres og kan etterspores dersom en gjeng tjuver skiller lag.

Overvåkningsalarmen ble satt i prøvedrift en god stund før beslutningen om import ble tatt, blant annet hos Hæhre Entreprenør AS og Uniteam AS.

- Forventet virkning har slått til, og tilbakemeldingene har vært gode. I tillegg til entreprenører og byggefirmaer tror vi utleieselskapene vil få god uttelling på å ta systemet inn i sortimentet sitt, sier Steinar Larsen.

Montasjen av et komplett alarmanlegg tar en times tid og utføres kun av Specto Remotes egne folk som en del av leveringspakka.

- På den måten sikrer vi både oss selv og kunden mot at eventuelle uvedkommende får tilgang til viktige parametere, forsikrer Steinar Larsen.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

ENDTE nesten I FANGSTFELLA

Det var bare så vidt en maskinentreprenørbedrift i Hedmark gikk klar av et erstatningskrav på 136.000 kroner fra Kulturhistorisk museum for å ha skadet en fredet fangsgrop, enda selskapet aldri fikk beskjed om at det fantes noen slik fangsgrop i det hele tatt i nærheten av skogsbilveien som var under ombygging. En skrivefeil i en arkeologisk rapport bidro også sterkt til forvirringen.

Saken begynte å rulle da Universitetet i Oslo ved Kulturhistorisk museum utstedte et erstatningskrav på 136.000 kroner fordi den aktuelle fangstgropa og sikringssonen rundt fikk skader under masseuttak til skogsbilveien. Maskinentreprenøren (i det videre kalt entreprenør B) utførte arbeidene på oppdrag for grunneier etter at denne først hadde engasjert en annen lokal maskinentreprenør som utførte om lag 500 meter av veistrekningen. Men på grunn av mangel på passende maskiner, ble jobben overlatt til entreprenør B, men uten at denne hadde hatt noe med prosjekteringen å gjøre. På den måten endte entreprenør B nesten med å gå i en annen fangsfelle, nemlig den juridiske. Flere aktuelle fangstgroper i området ble for mange år siden identifisert og innrapportert av fylkeskommunens arkeolog. Den nærmeste til å ligge i 50 meters avstand fra skogsbilveien og masseuttaksområdet. Men heller ikke etter en ny fylkeskommunal befarings forbindelse med veioppdraget ble det oppgitt noen ny og kritisk avstand fra arkeologisk hold. Altså var alt tilsynelatende ved det gamle i forhold til fredede kulturminner da arbeidene startet opp.

Strengt lowverk

Entreprenør B nektet å vedta forelegget fra Kulturhistorisk museum og mente seg ikke informert om korrekte avstander til den skadede fangstgropa. Selv om et faktisk avvik på 40 meter i tidligere rapportering var kjent av skogbrukssjefen i kommunen, og som også mente å ha sendt denne avgjørende informasjonen videre. Entreprenør B endte følgelig som tiltalt i en straffesak i Glåmdal tingrett for brudd på kulturminneloven. Påtalemyndighetens klientsamtidig til med påstand om bot på 100.000 kroner og 10.000 kroner i saksomkostninger på toppen av de 136.000 kronene som Kulturhistorisk museum ville ha. Kulturminneloven er særdeles strengt formulert med hensyn til straff i forhold til automatisk fredede kulturminner når tiltak iverksettes som ender med å skade, ødelegge, skjule, grave ut, flytte, forandre eller på annen måte utilbørlig skjemme dem ut.

Herom ingen tvil

Så ble da også selve rettsforhandlingene grundig bygget opp basert på forklaringer fra seks vitner, solid skriftlig dokumentasjon fra påtalemyndighetens side og en særskilt befarings av retten i det aktuelle området.

At denne ene og to andre fangstgroper allerede var dokumentert og rapportert inn på kulturminnebasen, rådet det overhodet ingen tvil om i retten. Heller ikke at klarsignal til arbeidsoppstart ble gitt av den aktuelle skogbrukssjefen.

For både fylkeskommunens og kommunens fagfolk hadde vært innom i søkeprosessen, og alle parter var blitt kjent med fangstgropenes eksistens og plassering ut fra den gamle rapporten og korrekte avstandsopplysninger, mente aktorats part. Virkelig avstand til fangstgropa var faktisk bare ti meter, og ikke de oppgitte 50 meterne som egentlig var en gammel skrivefeil.

Men tingretten kom til at det ikke finnes dokumentasjon på at rapporter og kart med riktig avstand til fangstgropene er sendt til entreprenør B.

Ikke epost-bruker

Nå begynte det å bli ugreit for mange i rettssalen. Skogbrukssjefen sto fast ved at han sendte all dokumentasjon med riktige avstander over til grunneier via epost, tydelig merket med kopi også til entreprenør B. Men noe slikt har altså aldri entreprenør B mottatt fordi selskapet ikke anvender epost i det hele tatt, kom det fram i retten. Heller ikke via ordinær postforsendelse på papir har denne viktige dokumentasjonen nådd fram til entreprenør B, fordi kommunens postjournaler ikke inneholder noen slik registrering.

Og det var her det glapp for de som mente entreprenør B hadde ansvar. Ingen hos verken Kulturhistorisk museum eller skogbrukssjefen i den aktuelle kommunen kunne begripe at en så viktig beskjed ikke var kom-

Kartlegges Eksempel på fangstgrop, her et sted i Sverige. Definert som fredede kulturminner håndteres skader på fangstgroper svært strengt i lovverket.

Vær på vakt Gravemaskiner i arbeid kommer rett som det er i nærkontakt med gamle fangstgroper.

met fram til rette vedkommende (les entreprenør B), og som faktisk var den som utførte arbeidene.

I meldingen sto det rett ut at en eldre rapport peker på fredete funn henholdsvis 50, 70 og 400 meter fra veien som skulle utbedres, men at originalbasen for funnregistreringer viser en avstand på bare ti meter for den nærmeste fangstgropa.

”Jeg sender kopi av kartene til entreprenør B. Fylkesmannens nye fagmann på veier får også kopi,” står det avslutningsvis i den aktuelle eposten fra skogbrukssjefen. Altså med informasjon at riktig avstand til fangstgropa var ti meter, og ikke femti.

”For mye forlangt”

Dommerfullmektigen i Glåmdal tingrett mener i domsavsigelsen at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode, og at det ikke der bevisst ut over hver rimelig tvil at entreprenør B mottok utskrift av denne eposten. Heller ikke at andre ansatte hos ham mottok eposten, eller at entreprenør B er blitt gjort kjent med innholdet på andre måter. Her stilte tiltalte med to sterke vitner og sin egen forklaring.

- For å kunne straffes må gjerningsbeskrivelsen objektivt sett være overtrådt, og det må være utvist skyld, understreker dommerfullmektigen. Heller ikke uaktsomhet i gjerningsbeskrivelsen ligger til grunn for å utmåle straff, i henhold til dommen. Det vil rett og slett være for mye forlangt at en entreprenør selv må foreta undersøkelser i terrenget under arbeidets gang uten at det foreligger noen særskilt oppfordring til det.

”Retten påpeker også med henvisning til befaringen at fangstgropene ikke var lette å se for et utrent øye, sammenholdt med at hoveddelen av arbeidene er utført vinterstid med snø på bakken”.

Tidsforskjeller

Et annet punkt som dommeren gir uttrykk for å stille seg en anelse uforstå-

ende til er tidspunktene for når entreprenør B skal ha mottatt den omstridte eposten. Den var i henhold til originaldokumentasjonen sendt 31. oktober 2008, mens entreprenør B startet opp med sine arbeider medio september samme år, altså inntil seks uker tidligere, og etter at entreprenør A hadde avsluttet sine arbeider.

”Selv om entreprenør B hadde tatt opp temaet med grunneieren etter (dommerens uthevning) 31. oktober, er det etter rettens vurdering tvilsomt om denne ville blitt orientert om faktisk beliggenhet for den aktuelle fangstgropa. Grunneier har i retten gitt uttrykk for at han stolte fullt ut på fylkeskommunens arkeolog ved dennes rapport, framfor de korrigerende opplysningene fra skogbrukssjefens side.”

ET avgjørende punkt i denne historien er altså at differensen mellom de oppgitte 50 meterne til nærmeste fangstgrop i fylkemannens forrige arkeologiske rapport i virkeligheten var en skrivefeil der det i stedet skulle stått ti meter. En arkeolog rapporterte for øvrig etter den siste befaringen at det ikke var gjort nye funn utenom de som allerede var registrert i originalbasen. Slik ble skrivefeilen hengende ved i saken.

Mye av denne saken dreide seg altså i bunn og grunn seg om en maskinentreprenør som fortsatt ikke har tatt i bruk epost-teknologi, seks ukers tidsforskyvning for en epostforsendelse og 40 feilskrevne meter i en gammel arkeologisk rapport. Disse momentene vil for all framtid være skillet mellom bevaring og rasering av den aktuelle fangstgropa som i utgangspunktet var berettiget status som automatisk fredet kulturminne.

Tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Foto

| ILLUSTRASJONSFOTO (Kulturhistorisk museum/Wikipedia)

FESTÅPNING MED

Historisk dato Tidligere stortingsrepresentant, tidligere ordfører i Ringsaker og tidligere 16 års Hymax-ansatt Thor Lillehovde fikk æren av offisielt å åpne Brumunddal Industrier på stedets "7. juni-plass".

Tidligere Hymax-ansatt Thor Lillehovde kunne knapt fått tildelt en dato med mer historisk sus over enn 7. juni for å åpne samhandlingsprosjektet Brumunddal Industrier i regi av Hymax AS, Tess Innlandet AS og SylinderAkutten AS.

Først en liten rekapitulasjon over hva annet som faktisk har skjedd samme dato i tidligere år.

7. juni 1905 ble Norges påtvungne konstitusjonelle monarki gjennom svenske kong Oscar II satt ut av spill i forbindelse med unionsoppløsningen med Sverige.

7. juni 1940 forlot kong Haakon 7., kronprins Olav og regjeringen Nygaardsvold Tromsø om bord i krysseren Devonshire med kurs for England på flukt fra okkupasjonsmaktens krigsmaskineri.

Og 7. juni 1945 vendte kong Haakon 7., prins Harald og kronprinsessene Ragnhild og

Astrid tilbake til Oslo etter at fem års nazi-okkupasjon var feid på dør.

At selskapene Hymax, Tess Innlandet og SylinderAkutten valgte 7. juni som offisiell åpningsdag av det nye og felles opererte 4.200 m² nybygget på Granrudmoen i Brumunddal, var likevel mer et tilfældighetenes spill.

- Ingen har nok hatt slike historiske 7. juni-hendelser i tankene. Vi ville bare vente med åpningen til det meste styret omkring alle maskinmessene denne våren hadde roet seg, forklarer lager- og logistikk-sjef Cato Strand hos Hymax og viser opp T-skjorta med det

utvetydige budskapet.

Næringsvennlig kommune

Uansett – det var ikke til å unngå at den 18,5 mål store tomte ble omtalt som både Brumunddals indrefilet og Brumunddals egen 7. juni-plass da flere hundre besøkende deltok i feiringen av noe som er en fortsettelse av viktig og historisk næringsvirksomhet i Ringsaker kommune.

Blomster, gaver og hedersord ble bedriftene til del til langt utpå ettermiddagen. Kommuneledelsen og annet lokalt næringsliv var også på plass og ønsket styrkingen av eksisterende virksomhet på lands-

bygda velkommen.

- Som regel er det store sentra nær hovedstaden som trekker til seg de store enhetene. Men historisk sett er Ringsaker en svært næringsvennlig kommune. Satsingen her betyr både nye arbeidsplasser og sikring av dem vi allerede har. Brumunddal har mye viktig industrihistorie å se tilbake på, og ikke minst er Hymax en viktig hjørnesteinsbedrift. Vi gleder oss stort over satsingen på å leve videre her i Ringsaker, sier en blomsterbærende varaordfører Geir Roger Borgedal til Anleggsmaskinen i forbifarten.

HISTORISK SUS

1 Unplugged Johan Haakensveen, Helge Andersen og Knut Tangen plugget seg sammen og markere den stedlige fellessastingen i ett og samme marked.

2 Blomsterprakt Varaordfører Geir Roger Borge dal var blant de mange gratulantene som ønsket Johan Haakensveen og de andre lykke til videre.

3 Trepunkts T-skjorte Bedriftene Hymax, Tess og SylinderAkutten har ulik historisk bakgrunn, men teksten på T-skjorta viser at det nå jobbes nå fra ett og samme ståsted.

Kraftsenter for bransjen

Samhandlingen de tre bedriftene imellom skyldes flere faktorer som til slutt kunne styres i samme retning. Nybygget er reist og eies av H-T Eiendom AS, som igjen eies 50 prosent hver av daglig leder Knut Tangen i Hymax og daglig leder Johan Haakensveen i SylinderAkutten. Formelt er de to bedriftene leietakere hos H-T Eiendom, og med Tess Innlandet som en tredje leietaker. - Vi trengte å styrke posisjonen vår i innlandsregionen og har valgt å flytte regionkontoret vårt fra Hamar og hit til Brumunddal. Det er helt ideelt å leie seg inn som en tredje

bedrift i dette industrisenteret med to andre aktører som har de fleste av kundene i det samme markedet, sier regionsjef Helge Andersen i Tess Innlandet. Den første av Tess sine innlandsavdelinger ble etablert på Lillehammer i 1975 med trykkluft og slanger som spesialfelt, og lite ante ledelsen den gang hvilken vei utviklingen ville ta. - I dag er vi 13 avdelinger med 65 medarbeidere og drøyt 150 millioner kroner i omsetning. Nå følger vi opp med helt nytt og topp moderne regionlager og serviceverksted for kjøretøyer og maskiner som trenger

reparasjoner på våre spesialområder, sier Andersen.

Oljebransjen også

SylinderAkutten er en langt yngre bedrift, men har vokst over forventningene med oppgavene de seneste årene, ifølge Johan Haakensveen som også har tatt seg av byggeledelse, bygningstekniske tilpasninger og økonomisk styring underveis i byggeperioden. - Han har gjort en formidabel jobb. Klokke forbedringer gjør at opprinnelig budsjett på 46 millioner kroner kun har sprukket innenfor det vi anser som tillatte toleransegrenser, humrer daglig leder Knut Tangen i Hymax.

Haakensveen har angivelig styring på egen bedrift også. - Vi startet i 2002, har 7-8 ansatte og fått etablert om lag 2.000 faste kundeforhold landet over. Det mest artige er at også oljeindustrien står på kundelista her i innlandet. Omsetningen ligger på om lag 80 millioner kroner i året og fortjenesten er bra, sier Johan Haakensveen som selv sagt har anleggsbransjen som største marked med reparasjoner av hydrauliske og luftopererte sylindere som hovedgeskjeft, supplert av bolteproduksjon.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Trekloøver Brumunddal Industrisenter er på 4.200 kvadratmeter og rommer leietakerne Hymax, Tess og SylinderAkutten.

Deler av hovedkvarteret til Hymax AS i Brumunddal begynte å vise tegn til å gå i oppløsning da eiere og daglig leder Knut Tangen bestemte seg for å gjøre noe med det.

Men det er ikke mange hundre meterne som skiller gammel og ny tidsepoke for landets 5. største maskinimportør. Bedriften holder ikke lenger til like sør for elva Brumunda, men like nord for den. Til gjengjeld er det blitt mer enn nok plass til alle daglige funksjoner og sågar plass til både demonstrasjonsfelt og lagring av nytt og brukt. Byggingen av Brumunddal Industrisenter med tre leietakere har gått på rekordtid, og Knut Tangen synes timingen er svært

god når han og de ansatte nå har tatt inn i et moderne og framtidstrettede anlegg.
- Vi har vært helt klare på å forbli i Brumunddal og bare bruke lokale entreprenører og håndverkere. At vi havnet på indrefiletten er slett ingen tilfeldighet, etter tett samarbeid med kommunepolitikere og myndigheter hele veien. Bygget er følgelig blitt nøkternt, men er samtidig noe av det mest moderne som kan bygges i dag, sier Knut Tangen.

Kun fra utlandet

Og behovet for mer plass og utvidelser har økt år for år for importøren av tre hovedbasismaskiner; japanske Kubota, koreanske Hyundai og hollandske Giant, samt et utvalg småmaskiner og tilbehør som for øvrig hører bransjen til. Alt som selges levers utenlandske produsenter, ingen norske. Selskapet omsatte i 2011 for 190 millioner kroner. Budsjettert omsetning for inneværende år er 210 mil-

1 Blomsterpike Irine Lindblad og Knut Tangen med en av mange blomsteroppsatser på åpningsdagen.

2 Lokalt ansatte Mats Thoresen Andersen og Kaja Korsgård tilhører den faste staben i den nye Tess-butikken.

3 Plass nok Knut Tangen og Frode Andersen med overblikk over deler av demo- og lagerplassen for nye og brukte maskiner.

lioner kroner. Det var sannelig på tide at Hymax moderniserte hverdagen sin litt, synes Thor Lillehovde som selv jobbet i Hymax i 23 år, altså også mens selskapet ennå produserte sine egne maskiner med påmontert hydraulisk graveaggregat.
- Den første "traktorgravemaskinen" herfra ble levert i 1955, og produksjonen varte helt fram til 1997. Da hadde vi bygget 2.000 maskiner i Brumunddal. I de mest hektiske årene var vi 230 ansatte her, sier Lillehovde og

NORD FOR ELVA

markerer den offisielle åpningen av industriserieret med et kjapt og presist snorklipp.

Bedriftshistorie

Men Hymax kan dokumentere sammenhengende industrimekanisk virksomhet i Ringsaker-tettstedet helt tilbake til 1904. Det hele startet med en mekaniker og en smed som fikk med seg enda en handyman i 1908 da mer systematisk betjening av lokalk markedet kom i gang. Etter hvert raste det på, og påbygg av

busser ble stort og viktig. 1955 var altså året da prototypen på en traktormontert hydraulisk graver så dagens lys. Selskapet ble raskt størst i Norden på dette området og ekstern produksjon ble lagt til Sverige i 1959. I alt ble det produsert 10.000 eksemplarer av maskinmerket, både traktormontert og rundtomsvingende. Noen år var Hymax også importør av O&K gravemaskiner og hjullastere, men samarbeidet opphørte da New Holland-

konseptet slukte både det tyske maskinmerket og merkenavn som Kobelco og Fiat.

Finsk kjappis

Anleggsbransjen har også i et historisk perspektiv hatt både oppturer og nedturer, akkurat som i våre dager, minner Knut Tangen om. I dag eier han 100 prosent av Hymax AS. - Selskapet var faktisk på finske hender fra 1985-1990 under navnet Valmet. Men da tok de ansatte ut innmaten av selskapet

og dømte det til Hymax. Den aller siste produserte maskinen herfra var en Hymax 940 som ble levert i august 1997, nøyaktig 42 år etter at produksjonen startet. Samtidig ble det helt umulig å selge denne maskintypen og produksjonen ble lagt ned, rekapitulerer Knut Tangen fra et langt kapittel i innlands-Norges mangslungne industrihistorie.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

BYGGER LANDETS FLOTTESTE YRKESKOLE

Berre lekkert Hvem kan vel ikke tenke seg å gå på en skole med denne beliggenheten? (Ill: White Arkitekter AB).

Man skal lete lenge for å finne en skole med bedre beliggenhet enn nye Færder videregående skole, som nå bygges ved vannkanten på Teie, sentralt i Tønsberg. Stilig blir den også! Kanskje vil den nye skolen gi et løft for yrkesfaglig studieretning i området?

I desember i fjor vedtok Fylkestinget i Vestfold at Færder videregående skoles to avdelinger, på Korten og Teie, skulle samles under samme tak. Valget av lokasjon for nybygget falt på en gammel industritomt på Teie, helt nede ved vannet, og skolen vil være godt synlig fra Tønsberg-siden av kanalen.

Den nye skolen blir dimensjonert for 760 elever og 150 ansatte, og vil tilby følgende studieretninger: Bygg- og anleggsteknikk, teknikk og industriell produksjon, elektrofag, design og håndverk, påbygging til generell studiekompetanse, tekniske og allmenne fag (TAF) samt studieforberedende formgivingsfag.

Miljøfokus

– Det har vært en kjempelang prosess å komme dit vi er i dag. Jeg har vært her i ti år, og allerede da jeg begynte var det snakk om dette, forteller prosjektleder i Vestfold fylkeskommune, John André Gurijordet. – Skolen får et areal på ca. 15.000 kvadratmeter fordelt på to bygninger, hvorav den ene er forbeholdt gymsal og tekniske rom. Det legges for øvrig opp til at man skal kunne regulere og endre bruken av arealene etter behovet. Derfor velges blant annet fullsprinkling i stedet for brannsoner, og stor etasjehøyde slik at det blir lettere å flytte vegger og tilpasse rommene dersom det skulle bli nødvendig.

Munter gjeng Prosjektleder Tomas Lie i Kjeldaa AS, prosjektleder John André Gurijordet i Vestfold fylkeskommune og formann Bård Stordalen i Kjeldaa AS.

– Det stilles også svært strenge miljøkrav til bygget. Ikke bare skal det være et energiklasse A-bygg, det skal også bygges etter BREEAM-standard (BRE Environmental Assessment Method er et miljøklassifiseringssystem som eies av den britiske organisasjonen BRE, red. anm.). Det innebærer blant annet at det ikke skal benyttes PVC-materialer og alt skal være resirkulerbart til en viss grad, noe som igjen gjør at man må velge en del alternative løsninger, forteller Gurijordet.

Stort

Det er Arbeidsfellesskapet Interaksjon Færder ANS som har fått oppdraget å bygge nye Færder videregående skole, et prosjekt med en total kostnadsramme på 623 millioner kroner. Arbeidsfellesskapet består av Veidekke Entreprenør AS, Bravida Norge AS, Oras AS, White Arkitekter AB, Sweco Norge AS og Norconsult AS, og byggeprosjektet er organisert etter samspillsmodellen, som Vestfold fylkeskommune også benyttet da Thor Heyerdahl videregående skole ble

Fakta om prosjektet:

Byggherre:	Vestfold fylkeskommune
Entreprenør:	Kjeldaa er UE for Arbeidsfellesskapet Interaksjon Færder ANS (i praksis Veidekke), men er hovedentreprenør for veikontrakten rundt bygget.
Kontraktssum:	Samspillskontrakt på NOK 463 mill. (inkl. mva), av en totalramme på NOK 623 millioner, som er vedtatt av fylkeskommunen (inkl. brukerstyr, veibygging, parkering etc.).
Byggestart:	April 2012
Ferdig:	August 2014. Ferdig til skolestart 2014.

MÅNEDENS PROSJEKT | FÆRDER VIDEREGÅENDE SKOLE

Idyllisk Byggeplassen ligger idyllisk til nede ved vannet

bygget i Larvik for noen år siden.

De fysiske arbeidene startet 10. april i år, da det første spadestikket ble tatt på høytidelig vis av Vestfolds fylkesordfører Per-Eivind Johansen. Veidekke er hovedentreprenør for prosjektet, mens den lokale maskinentreprenøren Kjeldaas AS er underentreprenør med ansvar for grunnarbeidene.

– Dette er et av de største byggeprosjektene i Vestfold nå – hvis ikke det aller største. For Kjeldaas dreier det seg om arbeider for rundt 25 millioner kroner, noe som også gjør det til en av våre største jobber noen gang. Vi har seks gravemaskiner og åtte lastebiler her på det meste, og en bemanning på 10 ansatte, forteller prosjektleder Tomas Lie i Kjeldaas AS, der han står foran store hauger av det som ser ut som pukk på den idyllisk beliggende byggeplassen.

– Vi fjerner ca. 8000 kubikkmeter med masser her, for så å fylle opp igjen til et høyere nivå. På grunn av dårlige grunnforhold, kompenserer vi med lette masser, i dette tilfellet skumglass. Vi skal ha inn totalt ca. 15.000 kubikkmeter med skumglass, og ca. en tredjedel av det fikk vi inn i går. Det er det du ser på tomta her nå, sier han.

Finske vodkaflasker

– Dette skumglasset består av en god blanding klart og farget glass, og er den siste resten av glasset som man ikke klarer å sortere eller som ikke kan gjenbrukes. På denne måten kommer absolutt alt glasset

til nytte, sier Tore Bye, salgssjef i Glasopor, som leverer skumglasset til byggeplassen.

– Vi er i ferd med å utvide kapasiteten nå med en ny fabrikk på Onsøy, men dette lasset kom fra Finland. Det du ser her nå tilsvarer ca. 3,5 millioner vinflasker, forteller han.

– Eller vodkaflasker, siden det kommer fra Finland, spøker Tomas Lie.

– Fordelen med å benytte skumglass som lettmasser fremfor for eksempel Leca, er at det gir bedre stabilitet. Skumglass er komprimerbart, og man kan stå oppå massene med maskiner og grave. Det er veldig mye grøfter som skal graves her, så det egner seg godt på dette prosjektet.

Suppe i bakken

Det er altså litt utfordrende grunnforhold på tomta, noe som i stor grad skyldes at den ligger så nær vannet.

– Massene er egentlig gammel sjøbunn, så det er mye leire eller kvikkleire. Store deler av massene er nesten som suppe og pælene synker omtrent av seg selv her ute. I grøftene vi graver her, må vi kompensere for vekten av rørene. Derfor legger vi et fundament med 80 cm glasopor under rørene, forteller Lie.

– Siden tomta ligger inntil fjorden, må den også flomsikres. Vi hever derfor tomta med mellom en halv og én meter. Bygget må fundamen-

Hektisk Det er en travel hverdag på prosjektet.

teres til fjell, og vi benytter rundt 300 betongpæler og 60-70 stålkjernepæler i dybder fra 9 til 66 meter.

Forurensing og arkeologi

Store deler av massene som tas ut fra tomte er forurenset.

– Dette er jo en gammel industritomt; Scanrope (i dag Parker Scan-

Forankring Det benyttes ca. 300 betongpæler og 60-70 stålkjernepæler i dybder fra 9 til 66 meter.

Rope) har produsert fibertau og wire til skipsfarten her i en årrekke. I tillegg har det blitt fylt opp mye masser her etter krigen. En stor andel av massene er derfor forurenset, men det dreier seg stort sett om lett forurensing. Dersom vi hadde hatt behov for det, kunne vi ha brukt deler av massene her på prosjektet, men ettersom vi ikke har det, så blir alle massene deponert, forteller Lie.

Samferdsel

Se vårt nye kampanjehefte på www.botneskilt.no, eller ...

... scann koden med din smarttelefon eller nettbrett.

BRORENE DAHL

www.dahl.no

MÅNEDENS PROSJEKT | FÆRDER VIDEREGÅENDE SKOLE

Stort Bildet viser bare litt av omfanget av tomten. Øverst på bildet kommer bygget som bl.a. skal inneholde gymsal.

– Som vanlig når det graves her i distriktet, har også arkeologene vist interesse for dette prosjektet. Riksantikvaren, representert ved NIKU (Norsk institutt for kulturminneforskning), har vært her i forbindelse med utgravingen av de dypere grøftene. I og med at dette ligger ved vannet, leter de nok først og fremst etter båter eller bryggeanlegg fra svunne tider. Men det har ikke blitt funnet noe – hittil.

Veiarbeider

I tillegg til grunnarbeidene for selve skolebygningen, har Kjeldaas også kontrakt på veiutbygging i forbindelse med skolen.

– Arbeidene med skolebygningen utfører vi som UE for Veidekke, mens veiarbeidene er et eget prosjekt, som vi utfører som hovedentreprenør for Vestfold fylkeskommune. Det var faktisk veikontrakten vi fikk først. Veiprojektet består av ca. 500 meter vei samt en rundkjøring. Det dreier seg om delvis omlegging av en eksisterende vei. Den skal tilpasses den nye skolen i forhold til ventearealer, busstopp og rundkjøring, og den skal få universell utforming, forklarer Lie.

– Det blir nok litt logistikkutfordringer her etter hvert. Køen står forbi her i rushtida, og det er svært ugunstig i forbindelse med inn- og uttransport av masser. Dette blir helt klart enda mer utfordrende når vi

Maritimt Maskinene opererer nesten helt nede i vannkanten

skal begynne å legge om veien her. Vi skal til enhver tid ha minst ett kjørefelt åpent, og eventuell stenging skal gjøres på nattestid.

Transparent skole

Hva slags utforming og design den nye skolen vil få, ble avgjort i konkurranse mellom fire norske, to danske og ett svensk arkitektfirma. Det var svenske White Arkitekter AB som gikk seirende ut av konkurransen, og tegningene tyder på at det blir en flott, moderne og funksjonell skole.

– Det blir en relativt transparent skole, med utstrakt bruk av glass. Det

Gjenvinning Dette skumglasset tilsvarer ca. 3,5 millioner vinflasker, forteller Tore Bye, salgssjef i Glasopor.

skal være lett å se hva som foregår innendørs; man skal se at det er en yrkesskole. Arkitektene har også inkludert en spennende tunnel som går tvers gjennom hovedbygget. Om det er praktiske eller kun estetiske årsaker til dette, er jeg faktisk ikke sikker på. Men det jeg er rimelig sikker på, er at skolen blir flott, og forhåpentligvis vil den bidra til å gi yrkesfagutdanningen i distriktet et løft, avslutter Lie.

Tekst og foto

| RUNAR F. DALER

Vei- og oppmålingsspray

Blinkens vei- og oppmålingsspray

Malingen er vannbasert og er den mest miljøvennlige på markedet. Fäes i fargene fluor orange, gul, rød, rosa, fluor grønn, fluor blå, sort og hvit.

Innhold 500ml. Pris pr. kartong (12 stk.) **kr 540,-**

Tilbehør:
Spraypistol kort
Kr 190,-

Spraypistol lang med
hjul (74cm)
Kr 250,-

Skrivespray

Blinkens 360 graders skrivespray

Merkespray som kan brukes i alle retninger.

- Kan brukes i kuldegrader
- Tørker fort - selv på våte underlag
- Mer fargepigmenter gir kraftigere farger
- Høyere gasstrykk gir tomme bokser

Sprayen leveres i fargene fluor orange, hvit, gul og rød.
Innhold 500ml. Pris pr. kartong (12 stk.) **kr 696,-**

Bestselger til tunnel arbeid!

Vnr. 10187 Vnr. 10188 Vnr. 10189 Vnr. 11098

Ved store kvanta, ta kontakt for pristilbud!

Trafikkspray

Blinkens Trafikkspray

Hurtigtørkende og slitesterk merkespray med god dekkevne. Proff merking av p-plasser, lagerhaller m.m. Fäes i fargene gul og hvit.

Innhold 590ml. Pris pr. kartong (12 stk.) **kr 1.140,-**

Tilbud: Sprayvogn med en kartong spray **kr 1.990,-**

Vnr. 1381

Vnr. 1378 Vnr. 1377

95,-
pr. boks

Alle priser er eks. mva.

Bestselger!

Topcon GRS-1 RTK Mottaker

Topcon GRS-1 Nettverksrover!

Markedets mest solgte nettverksrover!
Mer enn 600 brukere i Norge!

Selv om den er liten i størrelse og vekt, inneholder den alt du trenger for å gjøre jobben raskt og effektivt. Ved å koble til et RTK nettverk får man nøyaktighet på centimeternivå.

- Tofrekvent GPS + GLONASS
- 72 universelle kanaler
- Innebygd kamera
- Integrert GPRS/GSM
- Bluetooth og WLAN
- Veistikking
- Innmåling
- Utsetting
- Volum
- Norsk program

Ta kontakt for mer informasjon!

Topcon RL-SV2S Tofallslaser

Ny og robust tofallslaser fra Topcon!

Laseren har 5 års garanti og leveres i koffert med mottaker og brakett.

- Nøyaktighet: 1,2mm på 30 meter
- Rotasjonshastighet: 300 og 600 RPM
- Rekkevidde: 800 meter i diameter
- Tofall +/- 15%
- Selvjusterende!
- Opptil 120 timer driftstid (alkaliske batterier)
- Robust og vanntett konstruksjon
- Maskinkontroll kompatibel

Varenr. 11941 RL-SV2S Basic kr 14.900,-

Varenr. 11903 RL-SV2S + kr 18.900,- (+ leveres med fjernkontroll, oppladbart batteri og lader)

Bensindrevne Borhammere

Bensindrevne borhammere med Honda 4-takts motor

Med 4-takts motor får du lavere bensinforbruk, mindre vibrasjoner, lavere lydnivå, mindre utslipp og ingen oljeblanding i drivstoffet.

Varenr. 11986 Loke-26 4T kr 13.900,-

Varenr. 11985 Balder-36 4T kr 21.900,-

NB! Vi har også borhammere med 2-takts motorer.
Se www.blinken.no for mer info.

Alle priser er eks. mva.

Foto
| SVEIN ERIK MADSSVEEN

EN MEF-RESSURS TAKKER AV

Navn | TROND ØISETH
Alder | 65
Bosted | ASKER
Stilling | PROSJEKTLEDER
Aktuell | SLUTTER I MEF OSLO/AKERSHUS

Senioringeniør Trond Øiseth i Entreprenørservice AS gir seg som styreleder i MEF avdeling Oslo/Akershus. Når Øiseth velger å tre ut av dette toppvervet, mener mange i MEF-systemet at en nærmest uerstattelig ressurs er i ferd med forlate MEFs lederstab på fylkesnivå. Trond Øiseth har helt siden han ble valgt inn i MEFs styre og stell i avdeling Oslo og Akershus i 1994 framstått som en særdeles faglig tung og nyskapende representant for anleggsbransjen. Det gikk da også bare to år før han inntok styreledervervet i det same organet. Og der har han beholdt posisjonen som styreleder i samfulle 16 sammenhengende år. Sett med litt skrått blikk kan det nesten virke som om Trond Øiseth i flere sammenhenger har siktet mot toppen. Allerede da han ble ansatt hos Entreprenørservice for 38 år siden sikret han seg kontor i toppetasjen i hovedkvarteret på Høvik vest for Oslo. Og da entreprenørbedriften noen år senere flyttet inn i sitt eget hovedanlegg på Rud like nord for Sandvika, fikk han nok en gang kontor på toppnivå, altså i tredje og øverste etasje. Og som om ikke det var nok; da det samme kontorbygget senere ble toppet med ytterligere én etasje tok han like godt turen med på lasset oppover og residerer dermed fortsatt fra toppetasjen. Etter 30 år som leder av boreavdelingen i Entreprenørservice inntok han samtidig rollen som bedriftens prosjektleder på området boreteknologi.

Men det er nok heller innen anleggsfaglig kompetanse og ledelse at han har passet på å søke seg mot toppnivået i alle disse årene. Staffasje bryr ikke Trond Øiseth seg nevneverdig om. Få om noen

er i stand til å utøve begrepet ”respektfullt kunnskapsrik, og lite sjefete” enn ham, og på den måten både inspirere og hente fram det aller beste av sine ansatte. Og han har en del å bygge på. 23 år gammel var Trond Øiseth ferdig utdannet geotekniker, med grunnutdanning i vei og vann i Stockholm og tre påfølgende praksisår i fjell- og damavdelingen hos Norges Geotekniske Institutt (NGI). Han sitter på brede basiskunnskaper i beregning og konstruksjon av velfungerende steinfyllingsdammer på steder som Eidfjord, Setesdalen og ved Ulla Førre-anleggene. Han har gitt sine bidrag til Folgefonna-anleggene og Svartedalsdammen. Og ved Aurlandsanleggene har han vært NGI-ansatt konsulent på oppdrag for Oslo Lysverker.

Han husker også godt den første tida i Entreprenørservice før boreavdelingen ble opprettet og de månedslange skift på skift-periodene med praktiske og kompliserte fundamenteringsoppdrag i bunnen av betongskafte på Condeep-plattformen i Nordsjøen. På toppen av alt dette han har vært med på å bygge opp, utvikle, lede og gjennomføre helt nye boreteknologiske løsninger på en rekke områder i anleggsbransjen gjennom en mannsalder.

Så det er kanskje ikke så rart at en og annen i MEF-systemet nok mener at det kan bli vrient å få erstattet kunnskaps- og kompetan-setapet som forsvinner med den ektefødte Grefsen-gutten som nå later til å ha innsett at han er blitt noe eldre han også, etter hvert. - Alt har sin ende og alt hører til sin tid. Det er lurt å ta en pause innimellom og skjerpe tankegangen. Det er på tide å la andre slippe til med nye ideer og visjoner. Enhver organisasjon trenger påfyll og nye drivkrefter som kan se på virkeligheten og den raske utviklingen i vår tid i et nytt perspektiv, reflekterer Trond Øiseth bak sitt velfylte og bare sånn halvveis ryddige skrivebord i fjerde etasje i hovedbygningen hos Entreprenørservice AS.

Trond Øiseth representerer altså en ledertype med ettertraktet kompetansebasis fra en periode i norsk anleggsvirksomhet som er i ferd med å ta helt slutt. Glansperioden med de store vannkraft-utbyggingene er slutt. De gigantiske oljeplattformene bygges ikke lenger i Norge.

Og det er gått mange år siden den siste store veitunnelen ble boret ut med fullprofilmaskin.

- Men man skal aldri si aldri. Det er faktisk ikke lenge siden jeg fikk to seriøse forespørsler omkring muligheter for fullprofilboring

av tunneler igjen i Norge. Jernbaneverket ser for eksempel med interesse på metoden.

Med ett fikk han enda en gang nytte av det halvryddige skrivebordet med alskens permer og dokumenter sortert og stablet utover i et ordnet kaos.

- Jeg bare plukket fram brosjyren om Fløyfjell-tunnelen som ble fullprofilboret en gang på 1980-tallet med diameter på hele 7,8 meter. Den lå akkurat der jeg la den fra meg for en del år siden. Men Øiseth har blikk for framtidens anleggsbransje også.

- Jeg er opptatt av at MEF ikke må fryse fast i mønstre. Det gjelder å se hva medlemmene driver med og har blikk for hva de kan drive med i årene som kommer. Kombinasjonene vann/vind og vann/avløp har masse innebygget potensial. I mine øyne er det nok lurt å se enda sterkere på grønn energi og miljøfaktorer som får betydning for bransjen.

Omtrent samtidig med Trond Øiseths inntreden i styret i MEFs fylkesavdeling meldte ledelsen i Entreprenørservice bedriften inn i MEF. Det kan for noen synes litt rart, i og med at tradisjonell maskindrift ikke står på programmet.

- Vi driver jo med alle typer oppdrag som den gjengse maskinentreprenør vanligvis ikke driver med. Da vi først bestemte oss for å starte med spesialiserte boreoppgaver, måtte vi jo satse på metoder som ikke var kjent eller tatt i bruk her til lands. Tilknytningen til MEF passet derfor veldig godt i det perspektivet. Og for bedriften vår sin del har vi oppnådd tett kontakt med et stort bransjenettverk rundt omkring i landet.

På få år førte han sammen med nå pensjonert kollega Asbjørn Bakken, Entreprenørservice helt i tet i utviklingen av nye boremetoder i norsk anleggsvirksomhet.

- Så lenge det var moro, var det bare å drive på. Og det er fortsatt like moro, sier Øiseth.

- Vi håndterer nå alle former for grunnundersøkelser også. Kunder som Jernbaneverket, Oslo Havnevesen, Statens vegvesen, Statnett, Statkraft og mange av landets kommuner er viktige aktører.

Den gode gamle hammerboremetoden etter vann er videreutviklet til horisontal presisjonsboring for vann og avløp med enten senkboring eller rotasjonsboring, og med muligheter for styring og sentrumsblink av borekrona over lange avstander.

Han har også gjort sitt for å tilpasse sjaktboremetoder fra underjordisk gruveindustri i andre land til norske forhold og oppgaver. Snart sto de store vannkraftutbyggerne i kø for å få boret luftesjakter og bekkeinntak fra høyfjellet ned i tunnelene som samler og leder vann til turbinene fra de mange fyllingsdammene. Det startet med 60 cm huldiameter og etter 30 år håndterer avdelingen hans boring av vertikale sjakter på opptil 3,10 meter i diameter.

- Den aller første sjakta boret vi ved Tokkeanlegget på 1970-tallet. Og oppdragene står fortsatt i kø.

Men hvor har Trond Øiseth hentet motivasjon og overskudd til å fylle vervet som styreleder i MEF avdeling Oslo og Akershus?

- For å gjøre en organisasjon sterk må man sette seg solide mål. Det var min ambisjon med å ta over ledelsen av denne MEF-avde-

lingen. Vi utformet etter hvert en grundig gjennomført handlingsplan for å ivareta medlemmenes interesser, et arbeid som senere er annektert sentralt i MEF. Vi laget også en næringspolitisk plan inkludert markedsføring av bransjen vår, og satset på kompetanseutvikling blant medlemmene. For ikke å glemme rekruttering. Opplæring ble en viktig del av servicen overfor medlemmene, sier Trond Øiseth.

Med god hjelp av det øvrige styret fikk avdelingen organisert jevnlig medlemsmøter, og det ble fort klart at MEF hadde behov for synliggjøring av bransjen.

- Andre viktige oppgaver for oss i Oslo og Akershus er også å belyse metoder for oppstartsprosedyrer før et anlegg starter opp og gjennomføre sikker jobb-analyser og grundig planlegging blant medlemsbe-driftene.

Anleggsarbeidere har over mange år ganske urettferdig opparbeidet et litt frynsete rykte, minner Øiseth om.

- Store og etter forholdene ganske bråkete maskiner, et mylder av slanger, kabler og containere, skitne arbeidsklær, skjeggete ansikter og fremmede dialekter... sett under ett kan nok en gjeng anleggsarbeidere virke litt skremmende på noen hver. Det er derfor en viktig oppgave å få bransjen akseptert som en seriøs samfunnsbygger, oppgir Trond Øiseth som et av mange motiver for sin egen innsats i MEF-styret.

Den årlige Oslokonferansen er et av resultatene av Trond Øiseths engasjement for å synliggjøre anleggsbransjen regionalt. Kåringen av Årets entreprenørbarnehage inngikk i planene om å skape positivt inntrykk av bransjen i andre lag av yrkes- og aldersgrupper.

- Vi har nå lagt kåringen av Årets entreprenørbarnehage på is og satser mer mot skoleverket og etablering av positive signaler for å møte rekrutteringsbehovet. Variasjon og fornyelse er som sagt viktige momenter i alt organisasjonsarbeid.

- Men privat, da Trond Øiseth – hvordan har all denne faglige organisasjonssatsingen fungert i forhold til den private delen av tilværelsen?

- Heldigvis er jeg av natur rolig anlagt bestefar, og lar meg sjelden stresse. Faste hobby- eller fritidssysler har jeg ikke særlig mange av. Vi bor fredelig til like ved sjøen på Hvalstrand i Asker og har en liten seilbåt både der og på hytta litt lenger sør langs kysten. Seiling på fjorden byr på god avkopling når det er som mest travelt. Og hytta i Vinje brukes til avkopling i et helt annet miljø enn det havgapet kan by på. Trond Øiseth har altså rukket å bli far til to og bestefar til tre. - Og så er jeg ganske svak for gamle slott. Jeg har fått økenavnet "Baron von Blakk" etter at jeg inviterte til feiring av 50-årsdagen min til Bjertorp slott i Sverige. Det finnes mange gamle flotte slott i Europa, og en av interessene er å avlegge et og annet av dem et besøk nå og da når det blir tid til overs.

Trond Øiseth legger ikke skjul på at det er vemodig å trekke seg ut av lededrollen i MEFs Oslo- og Akershus-avdeling.

- Tida i MEF var lærerik, og det gjennom et nært og godt samarbeid med distriktssjef Jon Stenrud spesielt. Det er i det hele mange positive mennesker som jobber i MEF-systemet.

Tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

MASKINTEST | MERLO P 25.6

ROMSLIG, RASK OG STERK TELESKOPLASTER

Som liten og kompakt servicemaskinen har den en hytte som en langt større modell. Merlo P 25.6 er en kjapp rakker, og veldig sterk til å være å liten. Dessuten kan alt daglig vedlikehold og ettersyn utføres uten å måtte klatre rundt på maskinen. Jeg savner faktisk bare litt bedre følsomhet i hydraulikken.

MASKINTEST | MERLO P 25.6

Teleskoplasteren er offisielt ikke regnet som en fullverdig anleggs-maskin, men er heller klassifisert som en maskin tiltenkt byggebran-sjen. Men maskintypen inngår i utvalget hos de fleste som også har gravemaskiner og hjullastere på programmet, og vinner stadig mer innpass også blant maskinentreprenører som nyttige hjelpemaskiner i et alltid økende omfang av oppgaver i ordinære anleggskontrakter.

Hytta

Denne Merlo'en er virkelig kanonbra som servicemaskin, forutsatt at man aldri trenger større løftehøyde enn 5,9 meter. Sikten er god både framover og sideveis. Og ved høye løft er sikten utmerket gjennom takvinduet.

Det kan synes utrolig, men produsenten har her lyktes i å klemme plass til en hytte like romslig og med tilsvarende ytelser som hyttene på de større Merlo-modellene. Opplevelsen under kjøring er som å håndtere en langt større maskin. Når man så åpner døra for å klyve ut, er overraskelsen over at bakken er så nær like stor hver gang. Innvendig plass er nesten i overkant, og en av mine kjepphester – plass til mat og drikke – har man også tenkt på. Ikke noe problem å oppbevare arbeidsdagens matrasjon bak setet.

Knapper og manøverspak er flott plassert foran armlenet for best mulig kontroll. Det flate gulvet er lett å holde rent og hever trivselen for føreren. Lydnivået er lavt med tanke på at motoren er plassert kloss inntil hytta. Plasseringen av den innvendige sperren som holder døra i lås innenfra har imidlertid forbedringspotensial. Man må snu seg nesten helt rundt for å få løsnet sperren.

Hydraulikk

Teleskoplasterne har jo ikke samme hydraulikk som gravemaskiner, men det må likevel stilles høye krav til produsentene slik at maskinene tilføres et hydraulisk system som gjør dem gode å kjøre og bruke.

Her jobbes det gjerne med små marginer med forskjellig typer løft og ofte til veldig store høyder. Det er behov for god følsomhet i manøverspaken slik at det er mulig å foreta de mange krevende millimeterløftene.

Akkurat her synes jeg Merlo har litt å forbedre. På testmaskinen var det vanskelig å finne følelsen under jobbing med bommen. Det er muligens snakk om en vanesak, at det kommer etter en tids bruk og erfaring, men en fører skal jo kunne hoppe rett inn i en maskin og foreta et løft på et bygg eller en konstruksjon uten å måtte få svettedråper i panna.

Vi må samtidig ha klart for oss at det krever sin kvinne eller mann å kjøre en teleskoplaster. Man kan ikke plassere hvem som helst bak spakene.

Jeg testet også ut hvor grensen for løftkraft går, og må bekjenne at Merlo P 25.6 har en utrolig styrke til å være så liten. Her har Merlo-ingeniørene jobbet skikkelig bra!

Motor/drivverk

Hydrostatisk transmisjon og en firesylindret Kubota-motor på 75 hk gir en toppfart på 36 km/time, og det gjør maskinen til en kjapp liten rakker. Det føles nesten som å kjøre en gokart!

Motoren klarer både framdrift og hydraulikk uten problemer, og kraften i framdriften opprettholdes også under kjøring i bratte motbakker. Selv da vi lastet maksimalt på gafflene fungerte det hele perfekt.

Service/daglig vedlikehold

Her står vi overfor enhver maskinførers drømmesituasjon hva angår sjekk og kontroll før oppstart. Det er bare å løfte på lokket på høyre side, og hele motoren avdekkes fullt og helt. Her kommer vi til både oljepeilepinne, batteri, hovedstrømbryter, luftfilter, dynamo og startmotor. Så er det bare å sjekke ut hydraulikkoljenivået på vei tilbake til hytta. Det er rett og slett deilig å slippe å klatre rundt på maskinen for å utføre disse viktige kontroll- og vedlikeholdsmomentene.

Maskintester

| RONNY LARSSON

Foto

| SÖREN JOHANSSON

Karakterboka

Hytte		Motor/drivverk	
Sikt	4,5	Transporthastighet	5,0
Plass	5,0	Service	5,0
Ergonomi	4,5		
Instrumentering	4,0		
Hytteklima	4,0	Atkomst ved service	5,0
Hydraulikk		Totalt	
Følsomhet	3,5	4,4	
Hurtighet	4,0		
Styrke	4,5		

Tekniske data

Tjenestevekt	4.500 kg
Motor	Kubota 4 syl Euro 3
Effekt	55,5 kW (75 hk)
Maks. hastighet	36 km/t
Maks. løftehøyde	5,9 m
Maks. lastekapasitet	2.500 kg
Skuffevolum	0,6 m ³
Maskinhøyde	1,9 m
Maskinbredde	1,8 m
Lydnivå hytte	77 dB(A)
Lydnivå eksternt	104 dB(A)

Standard utstyr

- Stor hytte
- Luftfjæret Grammer-stol
- Joystick med proporsjonalstyring
- Hydrostatisk transmisjon
- 2-hjuls, 4-hjuls og krabbestyring

Grunnpris:

Fra kr. 430. 000,- + avgift

MÅNEDENS BIL | ISUZU D-MAX 2,5 TWIN TURBO

HELT NY HELE VEIEN

Pris testet modell: Kr. 349.900,-

Motor: 4-syl. 2,5 liter twin turbo, 163 hk/400 Nm

Totaltvekt/nyttelast: 3.000/1.060 kg

Tilhengervekt m/brems: 3.000 kg

0-100/toppfart: Ikke oppgitt/180 km/t

Bakkeklaring: 235 mm

Forbruk: 8,9/7,4/6,5 liter/100 km

(by, blandet, landevei)

Den er lenger, den er bredere, den har bedre plass og den har bedre ytelser. Både todørs singelcab og firedørs dobbelcab leveres med automatgir. Det eneste som er redusert på nye Isuzu D-Max er motorens slagvolum, drivstofforbruket og CO₂-utslippet.

Isuzu D-Max kludret det skikkelig til for konkurrentene da merket like overraskende dukket opp igjen i det norske pickup-markedet i 2007. Etter det har markedsandelen for den heljapanske pickup'en ligget duvet mellom 20 og 26 prosent. Med helt nye D-Max sikter importør RSA inn mot et årlig salg på 1.000 biler. Og fordi Norge foreløpig er det eneste landet i Europa som har fått tildelt biler med venstreratt, er forhandlerne nå godt beslått med både todørs- og firedørsmodeller for omgående levering.

Så å si absolutt alt ved Isuzu D-Max er nytt. Visuelt sett likner den nå veldig på de argeste konkurrentene Toyota HiLux og VW Amarok. En rask utvendig sammenlikning de tre imellom viser at det stort sett bare er frontdesignet som skiller dem fra hverandre.

D-Max gjorde greit opp for seg da vi testet bilen like etter introduksjonen i 2007. Nå er den enda mer brukervennlig. Fra føreriset er sikten rundt om svært bra, og kupeen byr på god romfølelse. Setene har fått langt bedre støtte både sideveis og under lårene, og enda flere justeringsmuligheter. Effektiv

motorisasjon har fjernet sjenerende støy i kupeen. Instrumentbordet er modernisert til det bedre, men har beholdt sin klassiske layout med god oversikt og betjeningsvennlighet. Og vi tilgir innføringen av en aluminiumsimulert kontrastramme rundt midtkonsollen fordi den verken reflekteres i frontruta eller sprer sjenerende sollys innenfor synsfeltet. Ekstra pluss for store dørhåndtak med god plass til åpning med arbeidshansker på hendene, og vinduspusserne som kan løftes opp fra frontruta for rengjøring og skraping av is og snø. Sistnevnte er i dag ikke lenger en selvfølge på svært mange nye bilmodeller. Todørsutgaven har forlenget kabin med to bakre "selvmordsdører", som når også de åpnes gir full atkomst til kupeens fulle bredde.

På veien oppfører nye D-Max seg omtrent som før, det vil si trygt og forutsigbart. Stivere ramme, lengre fjærblader bak, gunstigere vektfordeling, lengre akselavstand og større sporvidde har i praksis liten merkbar effekt under vanlig kjøring som i det skjulte støttes av flere elektroniske hjelpesystemer. Transferkassa har elektronisk tilvalg for ren bakhjulsdrift, 4WD og 4WD lav. De to nye girkassene leveres

til både todørs- og firedørsmodellene, 6-trinns manuell eller 5-trinns automat med sekvensielt skift.

Hjulopphenget foran bygger på stiv aksling med doble A-lenker og spiralfjærer. Bak er bladfjærene nå montert oppå akslingen som skal gi bedret pendeleffekt. På veien opplever vi nye D-Max som sporsikker og lett manøvrerbar uten sjenerende krengning i sving. Rattet leverer bra tilbakemeldinger fra underlaget i både 2WD- og 4WD-modus. Fjæringen er ganske stump, men samtidig myk og hører dermed til blant de bedre i denne klassen.

Isuzu er velkjent som storleverandør av motorer til flere produsenter av anleggsmaskiner. Den tidligere 3-litersmotoren har fått avløsning av en helt ny 2,5 liters twin turbo commonrailvariant. Ytelsen er som før 163 hk, men momentet er økt til fullvoksne 400 Nm. Mye skyldes kombinasjonen tostegs turbosystem, økt innsprøytningstrykk til 200 MPa og nydesignede brennkamre. Mer effektiv ladeluftkjøling bidrar også. Som sjåfør oppleves ikke minst det høyere momentet som imponerende. I høygir med automatkasse på flatmark kjører D-

max i 90 km/t ved 1.600 o/min, og i 100 ved 1.750. Tilsvarende tall for manuell kasse i 6. gir er 1.300 o/min i 90 km/t og 1.500 i 100 km/t. Parameterne viser at her er det mye drivstoff å spare og klimagassutslipp å kutte inn på ved fornuftig utnyttelse av motorens potensial. Produsenten oppgir redusert CO₂-utslipp på 28 og 16 prosent for henholdsvis automat og manuell kasse. Dette er en utvikling som bør være interessant å notere for statsråd Inga Marte Thorkildsen og de andre regjeringsmedlemmene hvis det fortsatt er slik at de har til hensikt å holde hovedfokus på mindre klimagassutslipp innenlands.

Mange endringer og forbedringer til tross, prismessig kommer Isuzu fortsatt godt ut med sin lange utstyrsportefølje som standard. Todørs singelcab koster 299.900 kroner, og firedørs dobbelcab 319.900. Tillegg for automatkasse utgjør 20.000 kroner for begge. Med Exclusive utstyrs pakke må du ut med ytterligere 10.000 kroner. Som femseter leveres nye D-Max fra 559.000 kroner og oppover.

Tekst og foto

I SVEIN ERIK MADSSVEEN

ANLEGGSMASKINEN

UTGIVELSER 2012

Nr.	Materiellfrist	Utgivelse	Tekniske data	
1	6. januar	18. januar	Bladformat:	230x310
2	6. februar	17. februar	Satsflate:	185x270
3	6. mars	19. mars	Antall spalter:	4
4	4. april	19. april	Spaltebredde:	42
5	14. mai	29. mai	Ferdiggjøring:	Stiftet
6	13. juni	26. juni	Utfallende trykk:	Ja
7/8	10. august	22. august	Papirkvalitet	
9	7. september	19. september	4 sider omslag:	200 g gloss
10	8. oktober	19. oktober	Papirkvalitet innmat:	100 g gloss
11	7. november	20. november	Raster omslag:	80
12	5. desember	18. desember	Raster innmat:	80

I tilfeller hvor materiellfristen overskrides, vil uten forvarsel, siste innrykkede annonse benyttes.

Bladet utformes i InDesign. Elektronisk levering: InDesign-, pdf- og bildefiler. Bilder skal være i cmyk og ha oppløsning på 300 dpi.

PRISER & FORMATER

Format 4 farger

2/1 side	31 100
1/1 side	17 990
1/2 side	10 390
1/3 side	7 890
1/4 side	6 100
1/8 side	3 740

Spesialplassering

2. omslag	1/1 side	20 490
3. omslag	1/1 side	20 490
Bakside	1/1 side	23 400
Midtside	2/1 side	33 290

Bilagspriser

Format	Pris	Maks. vekt
2 sider løst	24 790	10 gram
4 sider løst	27 660	20 gram
4 sider stiftet	19 500	20 gram
8 sider løst	39 000	40 gram
8 sider stiftet	30 700	40 gram

Rabatter

11 innrykk	15%
6 innrykk	10%
3 innrykk	5%

Stiftet bilag

Leveres i format 303 x 213 mm.

Løst bilag

Leveres i format 293 x 205 mm. Plastpakkes.

Annonseformater innenfor margen

1/1 side	185 x 270	
1/2 side		
Stående:	90 x 270	Liggende: 185 x 133
1/3 side		
Stående:	60 x 270	Liggende: 185 x 90
1/4 side		
Stående:	90 x 133	Liggende: 185 x 65
1/8 side		
Stående:	90 x 65	Liggende: 185 x 33

Utfallende annonser (uten marg)

For utfallende annonser må det legges til 6 mm i høyde og 6 mm i bredde.

Avbestilling

4 uker før utgivelse. Reklamasjonsretten bortfaller hvis materiellfrist ikke overholdes. Reklamasjoner, rettelser og stoppordre må gis skriftlig.

Betalingsbetingelser

Netto pr. 30 dager.

FILTRERT VIRKELIGHET

Konseptet bak det nyeste filtersystemet til Lekang Maskin AS går ut på å lette den nå og da uoversiktlige filterhverdagen for alle maskinentreprenørene som har maskinmerker og modeller fra flere enn bare én produsent.

Forretningsutvikler og gründer av Lekang Maskin AS, Egil Lekang startet opp med filtre som 18-åring. I forbindelse med oppstart av et helt nytt datasystem i vinter lanserte selskapet nylig det aller nyeste superkundeorienterte konseptet sitt for logistikk, innkjøp og omsetning av filtre til blant annet alt som finnes av anleggsmaskiner. På Vei og Anlegg fikk brukerne for første gang nærkontakt med hva konseptet innebærer.

- Vi har oppgradert det tidligere systemet vårt og har lagt inn alle kundene i et system der de selv kan gå inn via internett og administrere viktige parametre, oppsummerer Egil Lekang.

Mange maskinmerker

Lekang Maskin er rangert blant Nordens ledende leverandører av filtre til alle typer maskiner, kjøretøyer og andre installasjoner med behov for filtrering av for eksempel motoroljer, ulike typer drivstoff, vann, hydraulikksystemer og annet. Og ikke minst filtre til luftinntak.

- Vi tar selvsagt inn over oss at hver enkelt leverandør av maskiner og kjøretøyer leverer sine egne anerkjente og fullt ut fungerende filtre. Men som regel har de fleste brukere av maskiner og kjøretøyer flere enn ett merke og én modell på stallen. Det betyr at de har mye løpende arbeid med å holde orden på et stort utvalg forskjellige filtre til å dekke de respektive behovene, sier markedsansvarlig Mette Myrvang Wold.

Også sjeldne varer

Det nye systemet tar utgangspunkt i nøyaktig førte maskinlister som er bygget opp år for år knyttet til hver enkelt kunde. Nå kan kundene selv gå inn via nettet og oppdatere sine egne maskinlister og melde inn behov for filtre uten opphold.

- Det er bare å krysse av på lista, så ordner vi resten via enten hovedkontoret vårt eller hos en av våre 25 forhandlere. Filtersortimentet vårt er ofte

fra samme leverandør som maskinprodusentene bruker, og vi kjører med skikkelig garanti, sier Egil Lekang.

Selv bedrifter med sjeldne maskiner kan med det nye systemet være sikre enn noensinne på at nettopp det filteret finnes på lager, ifølge Lekang.

- Det nye listesystemet vårt fanger opp, typeregistrerer og loggfører strømmen av filtre gjennom logistikkopplegget vårt. Basert på type og antall uttak fra lager over en viss periode legges nye bestillinger hos leverandøren inn automatisk. Dermed går det ikke lenge før nettopp det filteret også er på plass for omgående levering igjen, forsikrer Mette Myrvang Wold.

Introduksjon Egil Lekang og Mette Myrvang Wold presenterte Lekang Maskins aller nyeste filterkonsept på Vei og Anlegg.

BOGGIE-OPPHENGT KJEMPE

Kaeser kompressorer fikk flying start på Vei og Anlegg med sine to nye hjulgående luftkompressor for anleggsdrift.

Messenytt Anne Gro Halvorsen og messeveteran Hans-Ronald Hohlweg foran Kaeser-nyheter på Vei og Anlegg.

MobilAir M250-modellen er angivelig markedets største enakslede luftkompressor.

- Men med en vekt under 3,5 tonn kan den like fullt trekkes av enkelte biler i øverste skikt av den såkalte AmCar-størrelsen, forteller Anne Gro Halvorsen, supplert av den alltid ellers tilstedeværende Hans-Ronald Hohlweg når det er snakk om maskinmesser for anleggsbransjen.

De to stilte også med storebror MobilAir M350 på boggieoppheng. Begge modellene har StegIII-motorer fra Mercedes basert på SRC-teknologi med tilsetning av Ad Blue. Før dag to var slutt var allerede tre eksemplarer solgt unna.

- Luftkompressorer er ikke akkurat det maskinentreprenører har mest bruk for i det daglige arbeidet, men behovet ligger alltid på lur, minner Hohlweg om.

Da synes både han og Halvorsen det er greit at utleieselskapene i Norge er deres beste kunder, og at disse stiller Kaeser-enheter til rådighet for alle slags behov unntatt til ren brønnboring med høyt trykk og senkborhammere.

- Da trengs langt høyere lufttrykk enn produksjonsprogrammet vårt innenfor transportable kompressorer omfatter, sier Anne Gro Halvorsen.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

LASTEBILTILHENGERE I STATENS VEGVESEN

– VED TO AV DEM

Til maskiner 12-tonns GMV maskintransporthenger fra 1973.

Det var særlig for to transportoppgaver innen egenmaskindriften i veivesenet at det var behov for tilhengermateriell til lastebilene.

Det ene området var veimasser og veimaterialer slik som avdekkede masser og jord, videre grus og steinmaterialer, og dekkematerialer oljegrus og asfalt til legging. Et annet behov slik som sprengsteinsmasser i fjellanlegg ble dekket av annet spesielt utstyr. Det andre området var maskintransport av veivesenets utstyr til de mange bruksstedene på veinettet.

Da etaten hadde behov for en del eksemplarer av tilhengere innen hver av de to områdene, ble det omkring 1970 i samarbeid med norske produsenter

utarbeidet en eller to standardløsninger for hver av de nevnte gruppene. Disse løsningene var tilpasset norske regler og veivesenets behov i driften. Museet har ett eksemplar fra hver av de to gruppene, det er tilhengere fra 1970-tallet og det er disse som omtales her. Hengerne er tatt inn i Nasjonal verneplan og er dermed viktige objekter i maskinhistorien.

Massetransporttilhengeren

Det var påvist gjennom undersøkelser og oppfølging en god lønnsomhet med å bruke tilhenger i massetransport. Den

aktuelle tilhengeren her er av fabrikat HMF, Haugs Maskin Forretning AS, Minnesund. Levert i 1976. Den har 2 aksler som langboggi, med akselavstand 205 cm. Lengden er totalt 8,6 m, hvorav den har et langt drag på ca 540cm. Dette er beregnet for å kunne tippe lastebillass over tilhengerdraget eller svinge hengeren til sides (90 grader) ved tipping av trekkvogna. Bredden er 250 cm. Største totalvekt er 20 tonn, hvorav nyttelast er ca 15 tonn og egenvekt ca. 5 tonn. Tilhengeren har treveistipp. Bremse-

anlegget er trykkluftmekanisk med manuell parkeringsbrems. Hjulene er tvillinghjul. Museets gjenstandsnummer er 2364. Maskintransporttilhengeren Her ble det utarbeidet 2 standardtyper, en mindre (2 aksler/boggi), og en større (3 aksler). Førstnevnte for transport av vei- og anleggsmaskiner opp til 12 tonn, sistnevnte opp til 20 tonn (typisk for denne er veihevsel med redskaper). Museets eksemplar er av den mindre typen, med lasteevne opp til ca. 12 tonn. Denne er av fabrikat Gjerstad Mek. Verksted AS, og ble levert i

Til masser 20-tonns HMF masseteransporthenger fra 1976.

1973. Akselavstanden (boggi) er 140 cm, og total lengde er 7,52 m. Planlengden er 5,5 m, og planhøyden i transportstilling er 100 cm.

Den har oppkjøringsbruer som trekkes ut, og settes på plass. Planet er litt tippbart ved hjelp av en håndpumpe, slik at oppkjøringsvinkelen kan reduseres. Dette er særlig gunstig for asfaltutleggere og valser, som var blant de aktuelle maskinslagene for transport på denne tilhengertypen. Videre bruk var blant annet i vinterdriften, til snøfresere. Støtteben skal felles ned under på- og avkjøring. Normal bredde er 2,40 m,

og denne kan økes med stållemmes på sidene til 2,60 m. Maksimal totalvekt er 16 tonn, hvorav egenvekt er vel 4 tonn. Bremseanlegget er trykkluftmekanisk med manuell parkeringsbrems. Hjulene er tvillinghjul. Museets gjenstandsnummer er 2365.

Nato og VBG

Så litt kort om typer dragøye for koplingsstandard med veivesenets lastebiler. Det var nødvendig å ha en standard for tilhengerkoplinger i etaten. I tillegg til bruk av tilhengere for oppgaver som omtalt over, ble lastebilene brukt meget va-

riert til å trekke et stort antall og ulike former for tilhengerredskap og arbeidsutstyr. Fra mange år tilbake var standarden for dragøye for visse vektclasser av trukket utstyr, det såkalte Nato-øyet. Dette hadde en enkel fasong med lysåpning 76 mm diameter (3"), og et sirkulært godstverrsnitt på 41 mm.

Fra ca. 1970 ble det standardisert på tilhengerkopling av bøyletype (fabrikatet VBG), med tilhørende dragøye som kjennetegnes ved at de er tilnærmet flate og har hulldiameter 57,5 mm. For å kunne kombinere gammelt trukket

utstyr med ny bilkopling, ble det utarbeidet en innsatskrok – en overgang.

Senere ble koplingsstandarder i veivesenet utviklet videre. Bilder til teksten om tilhengerne er 2 stk. som viser massetransporttilhengeren, og 1 som viser 12 tonns maskintransporttilhengeren.

Tekst | ASGEIR ENJOM og BJØRN PREBENSEN

Foto | OLE ARVID FLATMARK

912D
Slik du kjenner den i dag...

912DS
Med fjærende framaksel...

912HM
Med større hjul og fjærende framaksel!

www.hydrema.com

HYDREMA

ØSTFOLD, OPPLAND SØR, BUSKERUD,
VESTFOLD OG TELEMARKE

Gisli Olafsson: 406 13 993

ØVRIGE:
Bjørn M. Eriksen: 911 99 692

922D
I std. utførelse...

922D 2.55
Vegversjon!

MILLIONSMELL FOR HORDALAND-KOMMUNER

Åtte kommuner i Hordaland fylke er ilagt gebyrer på til sammen 4.345.000 kroner for ulovlige direkte anskaffelser av renovasjonstjenester. Bergen kommune må alene svare for 3,5 millioner av gebyrkronene.

Klagenemnda for offentlige anskaffelser (Kofa) vedtok nylig å ilegge kommunene Bergen, Os, Osterøy, Sund, Vaksdal, Fusa, Samnanger og Kvam overtredelsesgebyr på mer enn 4 millioner kroner til sammen. Bakgrunnen er direkte og dermed ulovlige anskaffelser av renovasjonstjenester fra BIR (Bergensområdets Interkommunale Renovasjonsselskap) Bedrift AS. Ganske enkelt sier Kofa-avgjørelsen at renovasjonstjenestene skulle vært lagt ut på anbud.

Vedtaket er gjort etter innmeldt klage fra det politiske partiet Demokratene i Askøy 23. februar i fjor. Det hører med til historien at også Askøy kommune tidligere er ilagt et overtredelsesgebyr på 50.000 kroner for samme type ulovlig direkte innkjøp fra BIR-selskapet.

BIR AS startet virksomheten allerede i 1996, den gang som et interkommunalt ansvarlig selskap med delt ansvar (DA), opprettet med hjemmel i kommuneloven. Selskapet var fra oppstarten av eid av de samme kommunene som nå er blitt ilagt gebyrer, Askøy kommune inkludert.

Fra starten av utførte selskapet alle oppgaver knyttet til avfallshåndtering for eierkommunene. I 2002 endret selskapsformen seg fra DA til AS, organisert etter konsernmodellen, der BIR AS inngikk som morselskap.

Markedsmessig konkurranse

Klagenemnda har forstått saken slik at kontraktene som ble tildelt BIR Bedrift AS i 2004 uten konkurranse aldri skulle vært tildelt BIR-selskapet direkte, men lagt ut på anbud. Dette fordi vilkårene for slik direkte tildeling ikke var oppfylt for det samme selskapet som driver i markedsmessig konkurranse med andre foretak, og verdien av kontraktene samtidig oversteg 500.000 kroner eks. mva.

Videre skulle kontraktene vært sagt opp fordi vilkårene for direkte tildeling ikke var oppfylt. De aktuelle kommunene hadde ikke gjort dette før saken ble brakt inn for klagenemnda, og sju av kontraktene fremdeles ble håndtert av BIR-selskapet. Dermed fant nemnda i sitt vedtaksmøte 16. mai i år at kommunene hadde opptrådt grovt uaktsomt og besluttet å ilegge overtredelsesgebyr i tråd med regelverket på området.

- Bedre priser

Ifølge Kofa-sekretariatet er det viktig å sanksjonere brudd på kunngjøringsplikten.

- Siden konkurranse om oppdrag hvor alle som ønsker det kan delta gir bedre priser og tjenester enn når det ikke avholdes konkurranse, er det

viktig å overholde forskrifter og regelverk, sier sekretariatets nestleder Erlend Pedersen i en kommentar.

Kontraktene som det her er ilagt overtredelsesgebyr for gjelder innhenting, transport og behandling av næringsavfall i de åtte respektive kommunene. Hele sakskomplekset ble i KofA behandlet som åtte separate saker.

Samlet gebyrsum fordelt på hver enkelt kommune beløper seg til henholdsvis 3.500.000 kroner for Bergen, 190.000 kroner (Os), 110.000 kroner (Osterøy), 95.000 kroner (Sund), 75.000 kroner (Vaksdal), 80.000 kroner (Fusa), 45.000 kroner (Samnanger) og 250.000 kroner (Kvam). Gebyrene utgjør mellom 6,8-9,5 prosent av anskaffelsesverdiene i de respektive kontraktene.

Terskelverdien

Klagenemnda fant for det første at det forelå en skriftlig kontrakt mellom hver av de innklagede kommunene og BIR Bedrift AS, og at anskaffelsene dermed var omfattet av forskrift om offentlige anskaffelser, jf. § 1-3 (1) og § 4-1 bokstav a.

Videre kom nemnda til at det var kommunene som sådan som utgjorde det relevante rettssubjektet, og ikke de underliggende selvstendige innkjøpsenhetene. Dermed ble alle kjøp som var foretatt i sakene vurdert samlet for hver kommune. Fordi de innklagede kommunene ikke hadde kunngjort anskaffelsene fra BIR Bedrift AS til tross for at verdiene oversteg terskelverdien for kunngjøringsplikt – og ingen av unntakene fra kunngjøringsplikten kom til anvendelse – kom nemnda til at det forelå ulovlige direkte anskaffelser i samtlige åtte saker.

Grov uaktsomhet

Nemnda fant også at de innklagede kommunene, i alle fall fra og med tidspunktet for foreldelse i sakene 2. mars 2009, i det minste hadde vært grovt uaktsomme med hensyn til kunngjøringsplikten for kontraktene. - Det er her snakk om beskyttelse av fellesskapets midler, og da er det viktig at disse midlene benyttes så kostnadseffektivt som mulig. Gjennom regler om sunn konkurranse skal det gjeldende regelverket sørge for at alle innkjøp i det offentlige over angitt terskelverdi skaper innovasjon og kostnadseffektivitet, sier Erlend Pedersen.

Tekst

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Kilde www.kofa.no

Maskinentreprenørfirma på Senja til salg

Aksjeselskap med 4 ansatte beskjeftiget med brøyting og gravemaskinvirksomhet.

Regnskapstall 2011;

Omsetning : 9.1 mill kr, resultat før skatt 2.2 mill kr, eiendeler 5,3 mill kr, egenkapital 4 mill kr.

Brøytekontrakt med Mesta 2012/13 ca 3 mill kr.

Leasingavtaler med utløp 2013-2015: ca 1.5 mill kr.

Kontakt:

Advokat Oddvar V. Eriksen, tlf 91580044, oddvarve@online.no

Navneforvirring på fransk

Anleggsmaskinenes redaksjon er glad det meste av informasjonsutvekslingen innen internasjonal anleggssektor foregår på engelsk, og ikke fransk. Vi presiserer at navnet på Frankrikes nye president er Francois (med en sånn liten krok under c'en) Hollande, ikke Francoise Holland i ulike varianter som det endte opp med i en artikkel i mai-utgaven. Vi beklager og lover å gjøre ytterligere et forsøk på å finslipe våre detaljkunnskaper i det franske språk. (Red).

Bokliste på landsmøtet

Ulf Ramberg Carlssons (bildet t. v.) seneste bok om gründer- og lederrollen i MEF sett i et historisk perspektiv er for lengst utsolgt. Et siste tilleggsopplag blir derfor trykket basert på eksakt antall i form av nye bokbestillinger som måtte komme inn, opplyser forfatteren. For å sikre best mulig tilgang på boka til så mange som mulig, legger han ut bestillingsliste for påtegning og etterskuddsbetaling ved levering på MEFs landsmøte i Alta 28/6-1/7.

(Feil navn ble brukt under et av bildene fra bokslippet i Trondheim i AM 5-12. Det er Kjetil Stendahl (bildet t. h.) som overrakte glasstykket til Ramberg Carlsson, ikke Per Nilsen som vi kom i skade for å skrive. Red.)

Første hjulvasker i drift

Bare få uker etter at Gjerstad lanserte JetWash (bildet) flyttbart hjulvaskesystem gjennom fagpressen og på Vei og Anlegg 2012, ble det første anlegget montert hos Ramlo Sandtak på Heimdal i Sør-Trøndelag. Ifølge daglig leder Tore Ramlo har bedriften inntil nå brukt betydelig med tid og penger på feiing og rengjøring av lastebilhjul av innleid klapasitet. Bruken av ressurser på hjulvask er miljømessig forankret i behovet for minimalt med tilgrising av veisystemet utenfor pukkverket der grusbilene ferdes til daglig.

GRAVESKUFFER? SNAKK MED KNUT! TLF. 33 43 02 46

Hammerplater Dykningskuffer Pusseskuffer Graveskuffer

www.holgers.no

HOLGER'S AS

ANDEBU N/ERINGS-PARK
3158 ANDEBU
TEL: +47 33 43 02 00
FAX: +47 33 43 02 01
POST@HOLGERS.NO

Region Midt

Med MEF til Wiesbaden

Årets fagtur i MEF region midt ble arrangert til Wiesbaden/Konz i Tyskland i samarbeid med Volvo Maskin AS, Sparebank 1 SMN-finans, Brødr. Dahl AS og TESS. Volvo Maskin AS inviterte til sin fabrikk i Konz hvor Volvo har produksjon av hjullastere og gravemaskiner. Fabrikken fremsto som meget ryddig og effektiv med hovedfokus på kvalitetskontroll. Leveransene var oppadgående etter en lavkonjunktur. Volvo Maskin AS var velforberedt og tok godt imot gjestene fra Norge. Fabrikkbesøket ble avsluttet med lunsj i gamlebyen Trier, en gammel by med mye historie. Spesielt vil vi takke

maskinselger Arne Sandneseng som har valgt å gå av med pensjon etter 32 år med oss i bransjen. Turen inneholdt et fagseminar med foredragsholdere fra våre samarbeidspartnere. Adv. Thomas Kollerød bidro fra juridisk avdeling og som vanlig ble det for liten tid til juridiske saker. Det ble også litt tid til kollegial hygge noe vi er gode på.

Vi takker alle som gjorde vårturen til en hyggelig opplevelse i sommervarme.

Hyggelig ble det.

Nordtrønderne holder sammen

Arne Sandneseng fra Volvo Maskin AS til høyre.

Odd-Ivar Svinø ønsker velkommen til kabelbanen Nerobergbahnen som er drevet med tyngdekraften fra vann.

Trøndelags største

Kurt Tillerbakk som jobber til Franzefoss pukk i Vassfjell kjører Trøndelags største gravemaskin. Det er en Cat 390 som veier nesten 95 tonn. Når skuffa er fylt får han med seg 6m3 masse. Kurt har jobbet med anleggsmaskiner siden 1996 og synes at han har en kjempefin arbeidsplass.

Nettverksmøte på Romsdal videregående skole

Den 23 mai hadde Romsdal videregående skole i Molde invitert til et nettverksmøte. Formålet med møtet var at de inviterte møtedeltakerne, som bestod av opplæringskontor, næringslivet og skoler, skulle komme med ideer om hvordan man kan øke søknaden til Vg 1 Bygg og anleggsteknikk. Det kom fram mange gode ideer som det skal jobbes videre med, og det jobbes med å få på plass et styre i nettverksgruppa.

De inviterte møtedeltakerne ga tilbakemelding om at dette var et positivt tiltak som man på sikt tror man vil få se resultat av. I ettertid har det også meldt seg flere bedrifter som gjerne vil være med i nettverket, noe som er med på understreke behovet for et slikt nettverk.

Oppdal Maskinkompani AS overtar Drugudal og Sanden AS

Oppdal Maskinkompani AS har kjøpt alle aksene i Drugudal og Sanden AS på Berkåk. Bedriften skal drives i samme ånd som tidligere med samme marked i Rennebu området. Ny daglig leder i Drugudal og Sanden er også daglig leder i Oppdal Maskin kompani AS Inger Anne Reinkind.

Oppdal Maskin kompani AS ble stiftet i 1959 har i dag 20 ansatte. Bedriften driver med tradisjonell anleggsvirksomhet i Oppdals regionen. De siste årene har det største markedet til bedriften rettet mot det private markedet, spesielt hyttefelt. Oppdal er kjent for stor utbygging av hytter. De offentlige etater har ikke tilført anleggsbransjen på Oppdal noen store jobber de siste årene, det avventes også ny E6 utbygging. Bedriften driver også eget pukkverk 6 km nord for Oppdal.

Bedriften har også god tradisjon på opplæring av lærlinger, de har for tiden 2 lærlinger, en i veg- og anleggsfaget og 1 anleggsmaskinfører.

Bildet viser daglig leder Inger Anne Reinkind foran "strykjern tomte" på Oppdal. Det er Møbelringen som skal flytte inn i de nye lokalene.

Må beholde anleggslinja

I Romsdals Budstikke sto det onsdag 6. juni en artikkel hvor vi kan lese at Kjersti Løge (Sp) vil at det fortsatt skal være anleggsgartnerlinje ved Gjermundnes videregående skule.

Onsdag skulle fylkesutdanningsutvalget på nytt se på om Gjermundnes videregående skule får beholde anleggsgartnerlinja. Det bør politikerne sterkt vurdere å si ja til, mener Løge

Velkommen til MEFs Anleggsutstilling
Sola 7. - 9. juni 2013

MEFA 2013

For mer informasjon kontakt Svein Myhrvold - svein.myhrvold@mef.no - 913 73 832

Mineralklynge Nord er tatt opp i Arena-programmet

Bedrifter må delta på den internasjonale konkurransearenaen for å kunne overleve i framtida.

Mulighetene er ofte større når bedriftene samarbeider i klynger og nettverk om innovasjon, kompetanseutvikling og internasjonalisering.

Mineralklynge Nord er plukket ut som en av sju nye næringsklynger som får status som Arenaprojekt i dag. De sju regionale klyngene ses på som svært lovende, og vil bidra til å utvikle et moderne og konkurransekraftig norsk næringsliv.

Aktørenes samhandling i Mineralklynge Nord skal bidra til:

- Et sterkt og varig samarbeid, nasjonalt og internasjonalt
- Økt innovasjon, lønnsomhet og verdiskaping i mineralnæringen
- Økt kompetanse og forskningsinnsats i næringen
- Redusert negativ påvirkning på miljø

Klyngen består av 30 aktører som har skrevet partneravtale:

- 20 mineralbedrifter i Nordland, Troms og Finnmark
- FoU- og utdannings miljøer regionalt, nasjonalt og internasjonalt

Viktige støttespillere i prosjektet er offentlige utviklingsaktører (fylkeskommunene, fylkesmannen i Nordland, Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, SIVA) samt interesseorganisasjoner (LO, NHO, EBA, Norsk Bergindustri, Maskinentreprenørenes forbund).

For mer informasjon:

- Styreleder Beate Bø Nilsen, LNS, mobil: 907 47 565
- Prosjektleder Rune Finsveen, Kunnskapsparken Bodø mobil: 48141595
- Seniorrådgiver Olav Dymnes, Innovasjon Norge Nordland mobil: 917944 07

Fakta om Arena-programmet: Arena-programmet tilbyr finansiell og faglig støtte til langsiktig utvikling av regionale næringsmiljøer. Formålet er å stimulere til økt innovasjon og styrket konkurranseevne i miljøene. Prosjekter i programmet skal være basert på samspill og samarbeid mellom nærings-aktører, FoU- og utdanningsaktører og offentlige utviklingsaktører. Utgangspunktet skal være et klart uttrykt potensial for økt verdiskaping. Prosjektene skal være solid forankret hos de ledende bedriftene i miljøet. Arena-programmet eies av Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA med Innovasjon Norge som hovedansvarlig for gjennomføring av programmet.

Mineralklynge Nord er blitt tatt opp i Arenaprogrammet, fra venstre: seniorrådgiver Olav Dymnes (Innovasjon Norge Nordland), styreleder Beate Bø Nilsen (LNS), prosjektleder Rune Finsveen (Kunnskapsparken Bodø), adm. dir. Gunn Ovesen (Innovasjon Norge) og spesialrådgiver Eivind Sommerseth (Norges forskningsråd)

Sertifiseringskurs i elektro-sveising i Tromsø og Bodø

Det er satt et tak på maks 16 deltagere og det er allerede flere som er påmeldt. I samarbeid med Brødrene Dahl har MEF Region Nord satt opp et intensivt helgekurs i Speil- og Elektro-sveising. Kurset blir satt opp i Tromsø og i Bodø og vil starte tidlig fredagen og avsluttes med eksamen seint søndag. Vi håper det er interesse for dette og påmeldingsfristen er satt til 10. juli 2012, men det er først til mølla-prinsippet som gjelder og påmeldingen er bindende!

- Tromsø 14.-16.september
- Bodø 28.-30.september.

Send påmelding til: tone.mack@mef.no

Ønsker du hjelp med MEF KS-system?

Har du MEF sitt KS-system, men får det ikke helt til å fungere. Ta kontakt med oss, så kommer vi innom for å hjelpe.

Fagbrevkurs i anleggsgfagene – Rica hotell Alta

Kurset består av 4 samlinger, og er beregnet for de som har lang og allsidig praksis innen anleggsgfagene. Kurset er tilpasset de som ønsker å ta fagbrev i et av fagene;

anleggsmaskinførerfaget, veg- og anleggsgfaget, fjell- og bergverksfaget

1. samling 31.aug – 1. september Felles for alle fagene
2. samling 05. – 06. oktober Felles for alle fagene
3. samling 26. – 27. oktober Felles for alle fagene
4. samling 16. – 17. november Separat samling for hvert fag

Påmelding snarest.

Kurssted: Rica hotell Alta

Sentral godkjenning

Har du behov for hjelp eller veiledning i forbindelse med søknad om sentral godkjenning eller fornyelse, ta kontakt.

Arbeidsvarslingskurs 1 i Fauske 27. juni og Tromsø 28. juni

Arbeidsvarslingskurs 1 (for alle som skal jobbe på eller ved vei) arrangeres i Fauske 27. juni og i Tromsø 28. juni. MEF-medlemmer har fått en rabattert pris, så kryss av i påmeldingsskjemaet at du er MEF-medlem.

Gå inn på www.norskfagskole.no for påmelding.

Høsttreffene i Region Nord avholdes på følgende steder og datoer:

	Sted	Dato
Nordland	Svolvær	21.-23. september
Troms	Hamn i Senja	21.-23. september
Finnmark	Alta	28.-30. september

Mer informasjon og program vil komme.

Følg også med i MEFs aktivitetskalender på Medlemsnettet for å holde deg oppdatert på aktiviteter i regionen.

Papirløst styre

MEF avdeling Troms blir nå papirløst og går foran i utviklingen mot digital dokumentbehandling. Heretter vil alle styremøtene være papirløse og nettbrettet arbeidsverktøyet.

Avdelingsstyret i Troms følger med i utviklingen.

Ser du muligheter innen gruvenæringen?

Store investeringer de kommende årene skaper muligheter også for nordnorske bedrifter Nord-Finland og Nord-Sverige.

Euro Mine Expo 2012 er en internasjonal varemesse og konferanse for gruveindustrien og dets leverandører. Aktuelle temaer på årets messe er;

- Presentasjoner og seminarer om teknologisk utvikling, sammenkobling lønnsomme prosjekter med samfunnsansvar, og nye muligheter for gruveindustrien i Barentsregionen.

- Nettverking: Du møter utstyrsleverandører, serviceselskaper, investorer, myndigheter og bransjeaktører fra hele verden.

- Messe og B2B-møter (matchmaking)

Les mer på: <http://euromineexpo.com/>

Nordic Business Link gir SMB-bedrifter i nord muligheter for å ta del i de kommende investeringene gjennom deltakelse på Euro Mine Expo i Skellefteå 12.-13. juni 2012. Samarbeidsprosjektet Nordic Business Link er finansiert av Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommune og Innovasjon Norge, og eies av Næringsforeningen i Tromsø-regionen. Samarbeidspartnere i Norge er Rana Næringsforening og Hammerfest Næringsforening. Aktuelle bransjer er:

- Prospektering • Rehabilitering • Slitematerial/beskyttelse • GIS-systemer
- Vedlikehold/reparasjon • Pumper • Avfallshåndtering/farlig avfall • Måleutstyr
- Ventilasjon • Sikkerhetsutstyr • Kontrollsystemer • Elektriske motorer • Logistikk
- Kondenskontroll • Tilstandsovervåkning • Entreprenørutstyr/maskiner

Ved deltakelse gjennom prosjektet Nordic Business Link dekkes 50 % av reise- og oppholds-kostnader (felles transport). Begrenset antall plasser.

For mer informasjon og påmelding kontakt: Anita Andresen, 976 94 949 / 08514, anita.andresen@bedriftskompetanse.no, www.bedriftskompetanse.no.

Dieselmotorer

SisuDiesel
(Ex. Valmet)

FRYDENBØ
P O W E R

Telefon 63 87 17 00
www.frydenbopower.no

Holder til i Innfjorden i Rauma kommune

Størst i Norge på veirekkverk

Over 30 års erfaring

MEF-medlem

39 ansatte og en omsetning i 2010 på kr 121 millioner

www.agjerde.no
ARVID GJERDE AS 6315 INNFIJORDEN
TLF: 71 22 72 22 E-POST: GJERDE@AGJERDE.NO

Leverandør til bygg- anlegg- utleiebransjen av kvalitetsprodukter produsert i Europa og USA

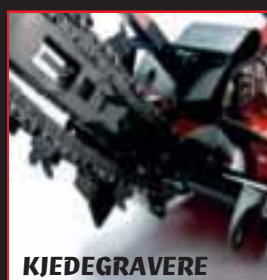
HØYTRYKKSVASKERE FOR "MØKKAJØBBER"

www.limaco.no

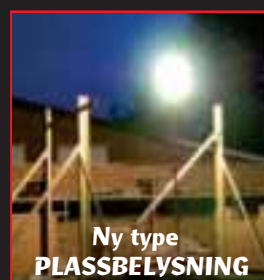
JORDBOR

KJEDEGRAVERE

STRØMAGGREGAT

Ny type
PLASSBELYSNING

SPERREGJERDER

DEKKESTØTTER

tlf 330 50160
Bentsrudveien 2

LIMACO

post@limaco.no
3080 Holmestrand

Region Sørvest og Region Øst

Region Sørvest

Kurs i grunnleggende stiknings- og tegningsforståelse

I regi av MEF-skolen ble kurset holdt i Sørlandsparken den 11. til 12. april-2012. OKAB- Agder stilte med lokal foreleser og kursholder. Teoriundervisningen første dagen ble holdt i kurslokale på Rica Dyreparken Hotell, med påfølgende praktisk øvelse på nabo tomta til IKEA i Sørlandsparken. Det var i alt 17 deltakere som gjennomførte kurset. Deltakerne var en blanding av erfarne anleggsarbeidere og lærlinger. De kom fra hele Agder pluss to deltakere fra Vesterøy på Østlandet.

Massehåndtering på Jæren

Samarbeidsprosjekt mellom bransjen, kommuner på Jæren, fylket og fylkesmannen. MEF avdeling Sør-Rogaland har gjennom våren hatt konstruktive møter med kommuner, fylke og fylkesmannen ang. problematikk knyttet til overskuddsmasser i regionen. Det har vært konstruktive møter i et samarbeidsprosjekt mellom MEF, Jærkommunene, Rogaland Fylkeskommune og miljøavdelingen hos Fylkesmannen i Rogaland. Dette har resultert i utarbeidelse av et felles dokument som nå er oversendt fylke til politisk behandling.

Region Øst

Årets entreprenørbarnehage i Oppland 2012

Onsdag 13. juni gjennomførte MEF avd. Oppland sitt årlige besøk i en barnehage.

Denne gangen falt valget på Trollskogen barnehage på Raufoss. Avdelingen bisto som vanlig med gavesjekk, traktor og is til barna. Firmaet Entreprenør Steinar Hansen AS, ved daglig leder Boye Hansen Olderheim bisto med minigraver og sto for den praktiske opplæringa av de fremtidige maskinkjørerne.

Kurs i varme arbeider og personløfterkurs på Hamar

Ramirent inviterer til kurs i Varme arbeider 22. juni kl 08, og personløfterkurs den 25. juni kl 08. Begge kursene kjøres teoridelen på Rica Olrud Hotel på Furnes/Hamar.

Kursene er lagt ut på hjemmesiden til Ramirent, og har ledige plasser.

Medlemsmøte på Biri

MEF avd. Hedmark og Oppland hadde torsdag et interessant medlemsmøte på Biri, hvor Hedmark fylkeskommune, Vegvesenet og Vegdirektoratet var invitert. Fylkesråd for Samferdsel og Miljø i Hedmark, Anne Karin T. Adolfsen hadde et innlegg om fylkeskommunens forvaltning av fylkesveinettet. Hilde Ulvik fra Veidirektoratet (bildet) holdt et innlegg om veidirektoratets arbeid med nye modeller for drifts- og vedlikeholds kontrakter. Både fylkeskommunen og entreprenører ga uttrykk for om at temaet byggherrestyrte drifts- og vedlikeholds kontrakter er et tema det bør jobbes videre med.

Seksjon Ressurs og miljø

Til medlemmer

Møte mellom MEF skogstyret og svenske skogstyret i SMF MEF skogstyret og svenske skogstyret i SMF møttes i Oslo, 29.-31. mai.

Dette til diskusjon av bl.a. rekruttering og miljøsertifisering hos skogsentreprenører i de nordiske land (N/S).

Svenske skogsentreprenører har for lengst tatt sitt veivalg i favør til PEFCmodellen hvorav svært mange svenske entreprenører (500-600) har latt seg sertifisere iht. til nettopp denne modellen.

Norske skogsentreprenører har ennå ikke tatt et slikt strategisk valg,

men på siste årsmøte i MEF, avd. skog ble det vedtatt at spørsmålet skal prioriteres høyt av skogstyret. Denne prioritering kan gjerne drøftes i sammenheng med at naturvernorganisasjonene har forlatt "enighetskulturen" innen skogsertifisering samt uro rundt eget sertifikat/miljøsertifisering blant deler av skogsentreprenørenes oppdragsgiverside. I løpet av dagene i Oslo ble det henvist til og avholdt en rekke presentasjoner/innlegg – til dels eksterne innleggere – omkring temaet. Disse er også lagt ut på din hjemmeside i www.mef.no.

Ta kontakt med Einar Østhassel ved spørsmål ang. ovennevnte.

FRA MASKINANLEGG TIL

Ivar Dalsheim er så engasjert i alt som har med anleggsarbeid og anleggsmaskiner å gjøre både på arbeid og fritid at han så å si ikke får tid til å pleie den andre store lidenskapen sin: Fiske i innsjøen Næra.

Navn | Ivar Dalsheim (30)
Yrke | Maskinfører
Firma | Maskinkraft AS, Moelv
Maskin | Komatsu PC290-8 LC

Allerede som svært ung gutt hadde Ivar Dalsheim bestemt seg for å satse på anleggsmaskinførerfaget. For 12 år siden fikk han som 18-åring lærlingplass hos brumunddalbedriften Maskinanlegg AS etter fullført obligatorisk teoriutdanning ved Solør videregående skole, avdeling Våler.
- Jo, det var maskinfører jeg ville bli. Og fagbrevet har jeg sikret meg som planlagt, nikker

Ivar Dalsheim som stortrives i hytta på de fleste typer anleggsmaskiner. Sammen med fem kolleger hos Maskinkraft AS i Moelv er han for tida opptatt med å gjennomføre et større oppgraderingsprosjekt i stasjonsbyen for Ringsaker kommune. Det handler både om grunn- og veiarbeider og utskifting/nyanlegg av vann- og avløpsledninger inkludert montering av nye kummer. Litt overalt i og rundt omkring sentrum.

Jobben startet tidlig i fjor og er planlagt ferdig i september.

Aldri på latsida

For utenforstående kan det nesten se ut som hele Moelv sentrum ligger med vranga ut.
- Kanskje kan det se sånn ut, men det skyldes helst at Jernbaneløpene også holder på med graveprosjekter ved og i nærheten av jernbanestasjonen kloss inntil der vi driver på om dagen. Og mer arbeid er i vente for lo-

kale maskinentreprenører. Hele ti ulike arealdelplaner er vedtatt av Ringsaker kommune hittil i år. Så det er ingen grunn til å ligge på latsida med tanke på flere samfunnsnyttige oppdrag i Moelv og omegn.
I 2005 gikk Dalsheim på en smell da Forsvaret av slo søknad nummer tre om å slippe første-gangstjeneste.
- Jeg var i utdanning og fikk utsettelse de to første gangene. Det ble 12 måneder i Nord-

MASKINKRAFT

Norge med størstedelen av tida i ingeniørvåpenet på Maukstadmoen. Fordi jeg var fagutdannet ble det heldigvis mye maskinkjøring, og aller mest veihøvel. Det er faktisk sånn i Forsvaret nå, at fagutdannede maskinførere ikke lenger blir satt til å kokke, og en som kanskje er utdannet kokk blir ikke plassert i hytta på en anleggsmaskin. De er mer ute etter at fagfolk skal besette egne posisjoner nå.

Maskinbredde

Vel tilbake i Brumunddal og Maskinanlegg fikk han en tildelt en ny Cat 322 beltegraver i stedet for 312'ern han kjørte aller mest inntil han måtte i Kongens klær.

- Flotte maskiner begge to.

Den første er passe stor til at arbeidsoppgavene var vareierte. I 322'en ble det mer langvarige lasteoppdrag, men også mye grøfting og pussejobber. Veldig bra, husker 30-åringen som har bygd seg hus i Næroset i retning Sjusjøen. Der koser han seg med nydelig natur og snaufjellstereng like i nærheten. Dit pleier også kjente idrettsfolk å søke seg for trening.

- Supersyklist Edvald Boasson Hagen er for eksempel bare en av mange idrettskjendiser som ofte feier forbi langs veien uta-

for huset mitt. Men så bor hen jo like i nærheten, da.

Søkte nytt beite

For to år siden søkte han seg til Maskinkraft på Moelv. Avstanden fra hjemstedet er omtrent like stor som før, og fortsatt er det nedoverbakke hele veien.

- Det var fine dager hos Maskinanlegg, men jeg hadde lyst til å prøve noe nytt. Jeg går jo fortsatt med T-skjorta fra Maskinanlegg, he he. Her på Moelv ble det først en Komatsu PC210, men nå er jeg fast på en nesten helt ny PC290-8 som allerede har 2.000 timer på telleren. Det sier litt om oppdragsmengden for tida. Maskinen har ikke bydd på driftsproblemer i det hele tatt, men så er vi nøye med å følge daglige vedlikeholdsrutiner og kjører fullt serviceprogram, sier Ivar Dalsheim.

Han var også innom på Vei og Anlegg for å kikke seg litt rundt. De to 120-tonnerne fra henholdsvis Komatsu og Hitachi gav ham litt skjelving i knærne. - Mange synes det er kjedelig bare å sitte og laste opp med store maskiner fra sju til fire dag etter dag. For meg virker det ganske forlokkende, og jeg håper det skal bli mulig å få prøve med bak stikkene på en sånn megamaskin en dag.

Hobbyer? Nei, slikt har Ivar Dalsheim nesten ikke tid til. - Jeg har mer enn nok med å dyrke anleggsinteressene mine. Når det en sjelden gang blir tid, tar jeg med stanga og prøver

fiskebattet i innsjøen Næra like ved der jeg bor, smiler Ivar Dalsheim.

Tekst og foto

| SVEIN ERIK MADSSVEEN

Spør oss - før du graver!

Geomatikk utfører gravemeldings- og kabelpåvisningstjeneste for mange kommuner, e-verk og andre eiere av infrastruktur. Registrer henvendelsene på vår kundeportal - eller kontakt vårt kundesenter - se komplett oversikt på www.gravemelding.no

Landsdekkende informasjon

Vi tilbyr landmålingstjenester

- Stikking
- GPS-måling
- Grunnlagsnett
- Masseberegning

www.geomatikk.no • 810 33 400 • firmapost@geomatikk.no

NY! EASY DIG.

Kampanjepris 49.900,- eks mva. ferdig montert

**HELLA
MASKIN AS** Tlf 35 96 72 72 | www.hella.no

AT02483

Store gutter gråter ikke

*Bortsett fra når det skjer noe med
gravemaskinen eller dumperen.*

Vel, vi overdriver kanskje litt. Men etter mer enn 35 års samarbeid vet vi hvor viktig det er å holde anleggsmaskinene i drift. Skulle det derfor skje en skade på noen av maskinene vet vi at skadeoppgjøret bør skje både fort og rettferdig. Derfor løser vi mer enn halvparten av alle saker innen 24 timer. Vi kaller det skadeoppgjør slik det burde være.

Vil du vite mer? Ta kontakt med en av våre MEF-spesialister på telefon 815 11 466 eller besøk www.if.no/mef.

I samarbeid med

www.if.no/mef
02400

Rolig, vi hjelper deg.

Bæssfar tel sønesøn på 12:

- Dæ e' tre teng såm e' vektig når du ska få de kjæræng:

1. Ho må va snill.
2. Ho må va flenk tel å lag mat.
3. Ho må ha små nævæ.

- Korfør må ho ha små nævæ?

- Jau, då sir snurebasen din mykje større ut...

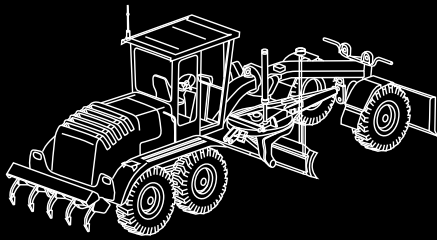
Sudoku

Løsning kommer i neste nr.

			4	9			7	
						2	5	
	4	6	7					
	9	2			1	5		
	1						6	
		7	5			9	2	
					6	1	9	
	6	9						
	5			8	4			

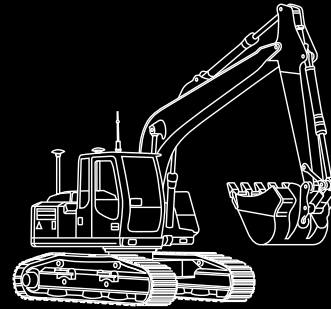
Løsning sudoku Anleggsmaskinen 05-12

5	7	9	6	8	1	3	2	4
6	8	4	7	2	3	5	9	1
3	1	2	9	5	4	7	6	8
9	5	6	4	7	8	1	3	2
7	4	3	2	1	6	8	5	9
8	2	1	5	3	9	4	7	6
2	6	5	8	4	7	9	1	3
4	3	7	1	9	2	6	8	5
1	9	8	3	6	5	2	4	7

3D maskinstyring
med GPS, mmGPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med laser,
ultralyd og tverrfall

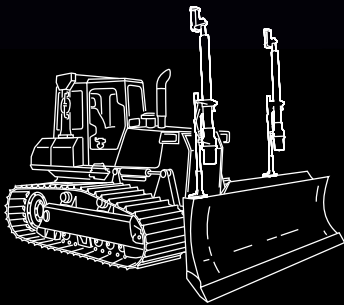

3D GPS
maskinstyring

2D maskinstyring
med enkel
eller grafisk display

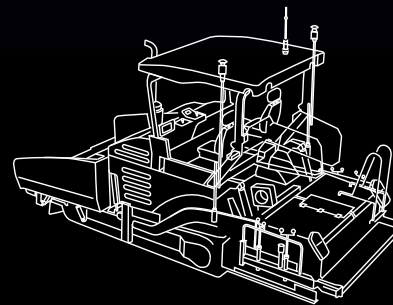

Full kontroll.

3D maskinstyring
med enkel GPS
eller dobbel GPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med enkel eller
dobbelt lasermot-
taker og tverrfall

3D maskinstyring
med mmGPS
eller totalstasjon

2D maskinstyring
med ultralyd,
skanner og tverrfall

Get Connected... sitelink

AM | KRØSSET

Vinneren får fem flax-lodd.

YTRE	FOR- SIKRING	AN- LEGG- ARBEID	BLI SIST	ALIEN PÅ FILM	MAT- VARE	↓	NYESTE MOTE	AN- LEGG- MASKIN- ER	BY I TYRKIA	TV- TITTER
↳							LEDER			
							VARMT			
SLØV- HET						HELLE				
						BAK- VERK				
TÅR				DROPPE SKOLEN						
				GREIER						
LURT PÅFUNN					GJET- TER					
					OFRE					
→			SLAD- DER							SVART FELT
			NYESTE							
TØFF- HET	GLATT						TYNT TØY			
	BRYTE OVER						SIST I BREVET			
FNISE						PUBLI- SITET			KARATE ???	
						DAMP				
LABIL	↓	SØT- SAKER	↓	REGN- FULLT	↓	STERK FRYKT TRE- SPANN			BY I JAPAN	
									TREFFE	
FARTØY							BY I ITALIA		TIL HJELP	
									DRIKK	
KVAR- TER				BE- VERTE					ENG- TELIG	
									BORT	
→				HVISKE			REISE- MÅTE		KRISE	
									SYNGE- SPILL	SIVBÅT RÅKOST
LEDE	TVERK				DAMPE				GNI	
	HELSE- KOST				ORD- KLASSE				FOR- FEDRE	
KAR				STREV		FAST	OPP- DRETT SELV- FØLELSE		DENNE VEIEN	FESTE
										SKØY
										BÅND
PLATE			↘							
										SITTE I SALEN
→			KO- MISKE					UTLEN- DINGER		
GJEN- NOM	NORSK KRIM- FORF.						UT- TRYKK			BRYG- GE

Løsning

AM-kryss 05-12

Vinner i mai:

Erik Thomassen
5124 Morvik

						O	Ø		
				V	E	L	V	I	L
				R	E	G	E	L	E
				I	N	D	E	R	
				K	A	L	V		
				R	E	G	I		
				E	K	L	I	N	G
				T	R	E		A	
S			U		U	H	A	H	E
O	P	P	B	R	A	K	T	O	K
V	A	L		D	R	O		A	L
M	E	N	Y		U	T	R	Y	D
S	O	N	E		N	R			
O	R	D	N	I	N	G		S	P
F	A	R	E	R	U	M	E	Å	
K	A	M	E	R	A	L	U	R	
A	R	E	N	A	S	K	R	I	T

Navn:

Adresse:

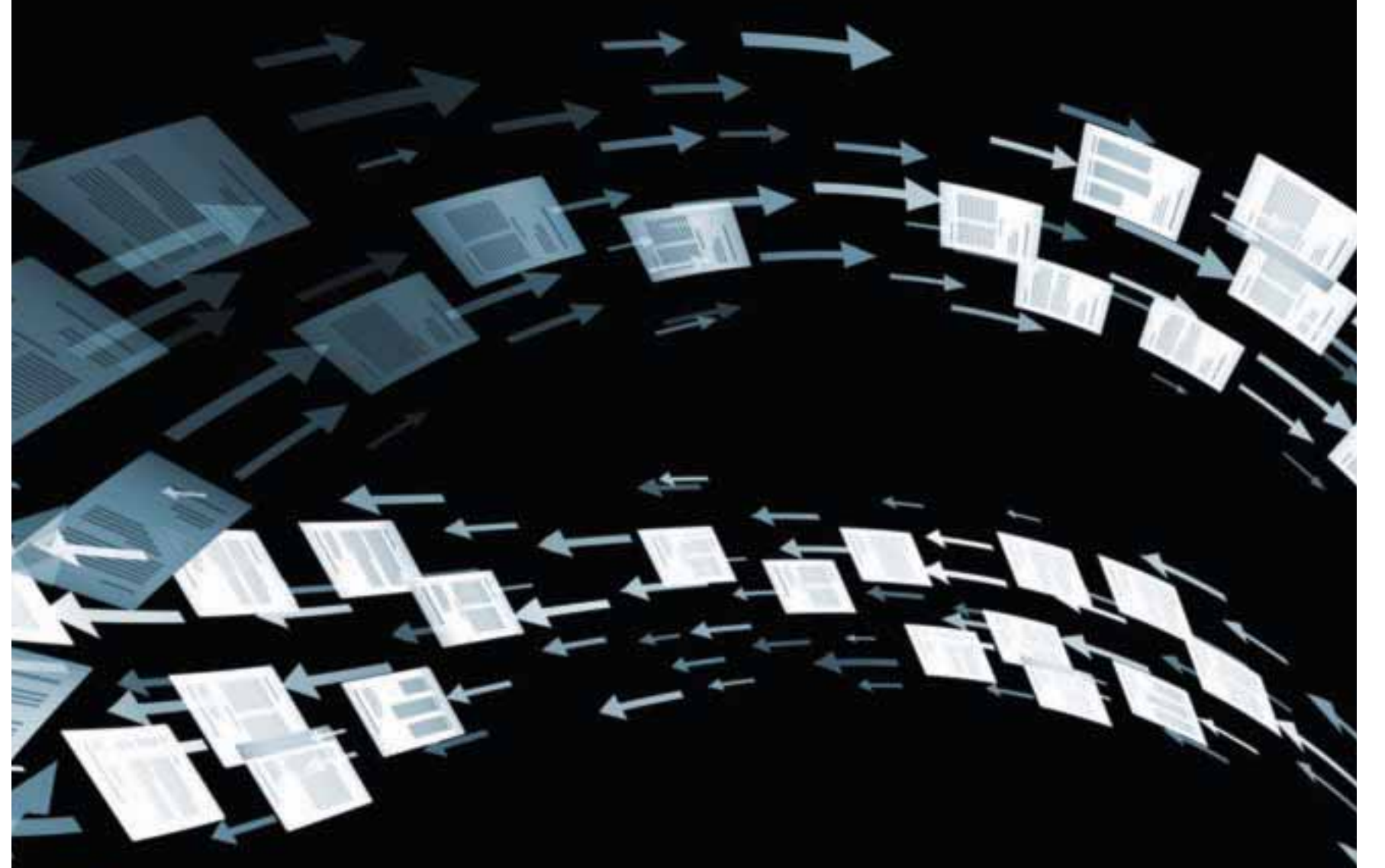
Poststed:

Hele løsningen sendes til Anleggsmaskinen,
Postboks 505 Sentrum, 0105 Oslo, innen 10. august
merk konvolutt "Krøset"

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

MEFs KS/HMS-system

MEF har utviklet anleggsbransjens KS/HMS-system for våre medlemsbedrifter!

Systemet utvikles kontinuerlig i tråd med tilbakemeldinger fra våre mange brukere, og er det mest bransjetilpassede KS-systemet for anleggsbransjen. Systemet blir jevnlig revidert og oppdatert. Nå er også byggblankettene fra Standard Norge lagt inn i systemet. Henvend deg til ditt regionkontor eller hovedkontoret på tlf: 22 40 29 00 eller e-post: ksmef@mef.no for spørsmål.

Foto: Johnny Syversen

MEF anbefaler Storebrand

Alle bedrifter som er medlem i Maskinentreprenørenes Forbund får pensjon og forsikring til gunstige betingelser. Samarbeidsavtalen gir spesielle fordeler på tjenstepensjon, gruppeliv og helseforsikring. I tillegg blir de ansatte fulgt opp med et eget oppfølgingsprogram som også gir fordeler på egen sparing, bank og forsikring. Du får anbefalinger som passer best for deg, din bedrift og de ansatte.

Snakk med våre pensjonsrådgivere på 22 31 52 77 eller les mer om avtalen på storebrand.no/mef

www.storebrand.no, tlf. 08880

NY D-SERIE HJULGRAVEMASKINER

EN FANTASTISK ARBEIDSPASS

Gode hjulgraverførere vokser ikke på trær. De fortjener den beste maskinen, det beste utstyret, og det beste førermiljøet.

Med D-serien har Volvo tatt markedets fineste hjulgravemaskin enda et steg videre. Nye kraftigere dieselmotorer, økt løftekapasitet, bedre trekkraft og et oppgradert hydraulikksystem sørger for ytelser i toppklasse. Ny vifte-styring og "ECO-mode" bidrar til enda lavere dieselforbruk. Et nytt kompakt design gir enklere tilgang til maskinens servicepunkter. Og førermiljøet har blitt enda bedre, med blant annet ny ergonomisk førerstol, og et nytt kjøreprogram for behagelig kjøring på vei.

Bransjens best utbygde serviceapparat, lavt dieselforbruk og høy annenhåndsverdi bidrar til at førerens førstevalg også gir best totaløkonomi.

Volvo Maskin AS

Telefon: 66 81 86 86

Telefaks: 66 81 86 79

www.volvomaskin.no

VOLVO CONSTRUCTION EQUIPMENT

